

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

Kogukonnaharidus ja huvitegevus

Triin Konrad

JÄRVA VALLA NOORTEVOLIKOGU ASUTAMINE 2019-2020

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Lii Araste , Kogukonnatöö assistent, MA

Kaitsmisele lubatud .....

(juhendaja allkiri)

Viljandi 2020

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. NOORTE OSALUS JA KAASAMINE	7
1.1. Noorte kaasamise olulisus	7
1.2. Noortevolikogu mõiste	8
2. TAUSTINFORMATSIOON JÄRVA VALLAST	11
2.1. Järva vald	11
2.2. Järva valla noorte osalusvormid noorsootöös enne haldusreformi ja tänane olukord	12
2.3. Järva valla noortevolikogu asutamise vajalikkus ja eesmärgid	13
3. JÄRVA VALLA NOORTEVOLIKOGU	15
3.1. Järva valla noortevolikogu asutamiseks tehtavad tegevused ja etapid	16
3.1.1. Planeerimisetapp Järva valla noorte aktiivgrupi moodustamine, esimese koosoleku korraldamine;	17
3.2. Eesti Noorteühenduste liidu ja Järva valla koostöö	18
3.3. Meeskondade loomine	18
3.4. Järva valla noortevolikogu põhimääruse tutvustus	20
3.5. Järva valla noorte osaluskohvik	22
3.6. Järva valla noortevolikogu asutamise kokkuvõte	22
4. ENESEREFLEKSIOON	24
KOKKUVÕTE	27
KASUTATUD ALLIKAD	28
LISAD	32
Lisa 1 Kandideerimisavaldus Järva valla noortevolikogusse	32
Lisa 2 Valimisedel	33
Lisa 3 Kohtumine Eesti Noorteühenduste Liidu esindajaga, teemal “Järva valla noortevolikogu asutamine”	34
Lisa 4 Järva valla noorte aktiivgrupi tegevuskava	35
Lisa 5 Aruanne ENL 2019 aasta lõpus “Noortele välikino korraldamine”	37
Lisa 6 Aruanne ENL 2020 aasta algus “Noorte osaluskohvik 05.02.2020”	38
Lisa 7 Esimene kohtumine Järva valla noorte aktiivgrupiga	39
Lisa 8 Järva valla noorte aktiivgrupi esimene kohtumine	40
Lisa 9 Järva valla noortevolikogu põhimäärus	42

Lisa 10 Järva valla huvijuhtide, noorsootöötajate ja õpilasesindusega noortevolikogu valimiste tegevuskava	48
Lisa 11 Järva valla noortevolikogu valimised	50
Lisa 12 Järva valla noorte osaluskohviku korraldus	52
Lisa 13 Koeru Keskkooli meediaklubi noorte jäädvustused	55
SUMMARY	57
LIHTLITSENTS	58

SISSEJUHATUS

Demokraatlikuma, kaasavama ja jõukama ühiskonna arenguks on oluline noorte aktiivne osalemine. Aktiivne ja osalev kodanik seisab õiguste, vahendite, ruumi ja võimaluste eest. Saamaks soovitud toetust, on noor valmis mõjutama otsuseid ja tegutseb parema ühiskonna arengu eesmärgil. (Revised European...2015, lk 6)

Noortel on õigus neid puudutavates küsimustes arvamust avaldada ning nende vaateid tuleb arvesse võtta. Noorel on õigus end vabalt väljendada ning saada teavet ja seda jagada, sel moel kodanike ja muutuste suunajatena ühiskonnaelust osa saada. Kui me ei taga noortele täielikult nende inimõigusi, siis muutub osalemine raskeks või isegi võimatuks. Osalemine annab meile võimaluse ehitada üles inimõigustel põhineva ühiskonna, kasvatada sotsiaalset sidusust, teha oma hääle otsustajatele kuuldavaks, saavutada muutusi ning olla oma elu aktiivne suunaja, mitte passiivne suunatav. (Brander, De Witte, Ghanea, Gomes, Keen, Nikitina ja Pinkeviciute 2012, 442)

Euroopa Liidu (*edaspidi* EL) noortevaldkonna koostöös kasutatakse maksimaalselt kogu noortepoliitika potentsiaali. Koostööga edendatakse noorte osalust demokraatias kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 165. Samuti toetatakse koostööga sotsiaalset kaasatust ja kodanikuaktiivsust ning seatakse eesmärgiks tagada, et kõikidel noortel on ühiskonnas osalemiseks vajalikud vahendid. (Euroopa Liidu...2018, lk 2) “Noortepoliitika peaks edendama noorte osalust ühiskonnaelu eri valdkondades ja eelkõige neid otseselt puudutavates küsimustes. Seega tuleks abinõudena muu hulgas ette näha noorteorganisatsioonide toetamist, noorteplatvormide või konsultatiivorganite moodustamist.” (Lapse õiguste konventsioonis 1991)

Noortel võiks olla võimalus kaasa rääkida igal tasandil, olgu selleks noore isiklik huvi, vaba aja tegevused, noorsootöö edendamine, kooli arengukava väljatöötamine, keskkonna teemad või muu, mis võiks mõjutada noorte elutingimusi. Osalusega arendatakse noortel erinevaid pädevusi, nt. oskust võtta vastu otsuseid ja olla valmis kuulama, austus teiste vastu,

empaatiavõimet ning võimet oma otsuste ja tegevuste eest vastutada. Noortele antakse võimalus oma tõekspidamiste ja väärtushinnangute läbimõtlemiseks, väljendamiseks ja arutlemiseks. Arutelud peavad toimuma noore jaoks turvalises keskkonnas, kus võetakse arvesse iga noore väärtused, mõtte- ja sõnavabadus ning seejuures austatakse teiste arvamust. (Brander jt 2012, lk 33) Järva vald soovib kaasata noori aktiivselt osalema otsustusprotsessides, mis on otseselt või kaudselt seotud noortega.

Lapse õiguste konventsioonis (1991) on välja toodud, et erilist hoolt ja abi tuleb osutada noortele, olles veendunud, et noorte kasvamine ja heaolu loomulikule keskkonnale tuleb võimaldada vajalikku kaitset ja abi niisuguses ulatuses, et ta võib võtta vastutuse ühiskonnas. Arvesse tuleb võtta, et noor tuleb ette valmistada iseseisvaks eluks ühiskonnas ja ta kasvab Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ideaalide, rahu, väärkuse, sallivuse, vabaduse, võrdsuse ja ühtekuuluvuse vaimus. “Osalisriigid tagavad lapsele, kes on võimeline iseseisvaks seisukohavõtuks, õiguse väljendada oma vaateid vabalt kõikides teda puudutavates küsimustes, hinnates lapse vaateid vastavalt tema vanusele ja küpsusele“ (*ibid*).

Eestis on võimalus 16-aastastel noortel hääletada kohalikel valimistel. Siinkohal tuleks tähelepanu pöörata sellele, et noorte osalus kohalikus omavalitsuses ei piirdu ainult poliitilistel valimistel hääletamisega. Oluline on leida võimalusi noorte osaluse suurendamiseks. Noorte elukvaliteeti mõjutab ennekõike nende elukorraldus kogukonnas ja kohaliku omavalitsuse toetus. (Dibou ja Rannala 2019, lk 64)

Croft, Crolla ja Mida-Briot (2011, lk 12) toovad välja, et noor, kes tunneb sotsiaalset tõrjutust ühiskonnas, jääb passiivseks. Sellistes tingimustes on raske noortega kontakti saavutada. Ainult kontakti loomine ei ole oluline, vajalik on noortes huvi äratada ühiskonna arengu ja teiste valdkondadega tegelevate osapoolte vastu, suunates noori ühisele koostööle. Siinkohal on oluline roll inimestel, kes teevad noorsootööd noorte jaoks ja noortega koos.

Järva Vallavalitsusse tööle asudes, seadsin endale ametialaseks väljakutseks asutada Järva valla noortevolikogu, mille eesmärgiks on rikastada ja arendada noorte võimalusi nende kodukohas ja luua 7 endise omavalitsuse noorte vahel ühtsustunne. Soovime tagada noortele turvalise ning sõbraliku keskkonna selleks, et noored jääks paikseks. Noor peab saama tunda end täisväärtusliku ühiskonna liikmena, tal peab olema huvi ühiskonnas toimuva vastu ning ta ei tohiks karta enda arvamust väljendada.

Käesolev loovpraktiline lõputöö on Järva Vallavalitsuse jaoks suure tähtsusega, eesmärk on asutada Järva valla noortevolikogu. Järva Vallavalitsus asutab Järva valla noortevolikogu selleks, et valla noored saaksid koostöös kohaliku omavalitsusega (*edaspidi* KOV) osaleda otsustusprotsessides. Kohalik omavalitsus leidis, et noorte võimendamiseks on kõige mõistlikum asutada noortevolikogu, mis annab noorele võimaluse esindada enda huve, rääkida kaasa valla noorsootöö korralduslikes küsimustes, tutvustada noortele demokraatia põhimõtteid, julgustada noorte kodanikualgatust ning kaasata noori vallaelu korraldamist puudutavatesse otsustusprotsessidesse (Järva valla noortevolikogu...2019, § 2). “Osalemine enda ja ümbritseva elu korraldamisel on alus, et muuta iga noore eluolu ning tugeva kodanikuühiskonna arengut laiemalt” (Dibou ja Rannala 2019, lk 64).

Loovpraktilise lõputöö esimeses osas annan ülevaate noorte kaasamise olulisusest, selgitan noortevolikogu mõistet ja annan lühiülevaate statistikast noortevolikogude teemal Eestis. Teises osas tutvustan lühidalt Järva valda, toon välja noorte osalusvormid enne ja pärast haldusreformi, selgitan Järva valla noortevolikogu asutamise vajalikkust ning eesmarke. Kolmandas osas kirjeldan Eesti Noorteühenduste Liidu (*edaspidi* ENL) ja Järva valla omavahelist koostööd. Annan ülevaate meeskondade loomisest, noortevolikogu asutamiseks tehtavatest tegevustest ja etappidest, tutvustan Järva valla noortevolikogu põhimäärust. Räägin Järva valla osaluskohviku korraldamisest ning teen lühikokkuvõtte Järva valla noortevolikogu asutamisest. Neljandas osas enda eneserefleksiooni kirjutamisel lähtun Korthageni ALACT eneserefleksiooni mudelist.

1. NOORTE OSALUS JA KAASAMINE

Käesolevas peatükis annan ülevaate noorte kaasamise olulisusest, selgitan noortevolikogu mõistet ja toon välja statistilised andmed noortevolikogude kohta üle Eesti. Antud peatükk on taustaks Järva valla noortevolikogu asutamisel ning välja toodud lähtekohad andsid võimaluse noortevolikogu asutamise vajadust selgitada nii Haridus- ja noorsootöökomisjonile, vallavolikogule, noorsootöötajatele, huvijuhtidele, aktiivgrupi noortele kui ka vallaelanikele.

1.1. Noorte kaasamise olulisus

Noorte roll on otsustav nii täna kui ka tulevikus. Ühiskonnas on palju probleeme sotsiaalmajanduslike, demograafiliste, kultuuri-, keskkonna- ja tehnikaalaste probleemide lahendamisel ning võimaluste ärakasutamisel. Noored peavad olema rohkem sotsiaalsed ja selleks, et majanduskasv ja tööhõive oleksid jätkusuutlikud, tuleb noori rohkem kaasata ning erinevad valdkonnad kutsealaselt lõimida omavahel. Kutsealane lõimumine Eestis ja Euroopa Liidus soodustab eneseteostust, sotsiaalset sidusust ja kodanikuaktiivsust. (Euroopa noortevaldkonna uuendatud...2009, lk 5)

Rahandusministeeriumi veebilehel on kirjutatud, et tänapäeva poliitikakujundamisel on suur osa nii noortel kui ka teistel ühiskonna liikmetel. Heas poliitikakujundamises saavad kaasa rääkida erinevad osapooled, et toimiks koostöö valdkonniti riigiasutuste ja kodanike vahel. Noorte osalemine otsuste tegemisel annab võimaluse teada saada, keda ja kuidas mingi otsus mõjutab. Kaasates noori aktiivselt otsustusprotsessidesse, annab see võimaluse langetada läbikaalutud ning paremini sihistatud ja mõjusamaid otsuseid, ennetada probleeme elluviimisel ja teadvustada valikuid. (Kaasamine...2017)

Euroopa Komisjoni valge raamat (2001, lk 22) on välja toonud, et noorte kaasamine erinevatesse valdkondadesse (majandus, sotsiaahoolekanne, kultuur, poliitika jne) annab vajalikud oskused ja võimaluse end proovile panna nii individuaalselt kui meeskonnas töötades. Kool on noore jaoks õppe- ja osaluspraktika foorum aga noorte meelest on see koht, kus neid

ei peeta aktiivseteks ühiskonna liikmeteks. Euroopa Liidu noortestrategia 2019-2027 (2018, lk 3), mis on koostatud 17 aastat hiljem, toob välja: “Noorte elu kujundab poliitika, mis tugineb mitmesugustele poliitikavaldkondadele ja eri rakendustasanditele. Seega saab vaid noorteküsimuste prioriteetse süvalaiendamise erinevatesse poliitikavaldkondadesse tagada, et noorte konkreetseid vajadusi või neile avalduvat mõju võetakse arvesse kavandatavates poliitikameetmetes või programmides. Eeskujuna näitamiseks tuleks ELi tasandil põhialusena edasi arendada valdkondadevahelist lähenemisviisi. Peale selle saab noorteküsimuste süvalaiendamine olla tulemuslik ainult siis, kui sellega tagatakse noortele ka võimalus kaasa rääkida kõigis neid mõjutada võivates poliitikavaldkondades”.

Järva Vallavalitsus on valmis noori kaasama neid puudutavatesse otsustusprotsessidesse, asutades Järva valla noortevolikogu. Vallavalitsus on valmis tagama mõlema osapoole koostöö ja lähtub otsuste tegemisel sihtgrupi vajadustest.

1.2. Noortevolikogu mõiste

Noortevolikogu on noortest koosnev osaluskoogu, kellel on õigus anda nõu vallavolikogule (Noorsootöö seadus...2017, § 3 p 6). Noortevolikogu koosseisu kuuluvad noored seisavad kohalike noorte eest, neil on õigus teha ettepanekuid vallavolikogule ja valitsusele teemadel, mis üht või teistpidi puudutab kohalike noorte eluolu (nt kvaliteetse noorsootöö tagamine noortekeskustes, keskkonna teemad, noortele mõeldud vaba aja tegevuste teemadel jne). (Viisimaa 2018)

Noortevolikogu asutamine on noortele osalus võimaluse loomine kohaliku tasandi otsustusprotsessides, on otsuste tegemine koos noortega, võttes arvesse nende arvamusi. Nii KOV kui ka noored peavad olema ühises infoväljas. Sel juhul saame tagada selle, et kaasamine võimaldaks huvirühmadel ja avalikkusel saada ühtset infot, mis annab aimu otsuste eesmärkidest ja võimalustest nende lahendamiseks ning legitiimsuse. Nii KOV kui ka noor peavad suutma mõlemale osapoolele rääkida probleemidest, pakkuma välja lahendusi ja kaaluma läbi valikud. Noorele tuleb anda võimalus sõna sekka öelda, sel juhul saab kujuneda ühtne arusaam ootustest ja vastuvõetud otsuste mõjudest. Noorel peab olema valmidus probleemide märkamiseks ja väljaütlemiseks, lahendusvõimaluste pakkumiseks ja valikute läbikaalumise juures sõna sekka ütlemiseks. Sellise võimaluse andmise kaudu kujuneb parem arusaam ühiskonna ootustest ja otsuste mõjudest. „Kaasamine suurendab poliitikakujundamise

avatust, otsuste tegemise läbipaistvust ja loodetavasti ka inimeste usaldust riigi vastu.“
(Kaasamise hea...2014)

Enne kui noortevolikogu enda tegevust alustab, tuleb kinnitada vallavolikogus tegutsemise alused ehk noortevolikogu põhimäärus (Noorsootöö seadus ... 2017, § 9 lg 3). Põhimääruses on toodud välja noortevolikogu õigused, kohustused, juhtimine ja tegevuse lõpetamine. Põhimäärust koostama hakates tuleb lähtuda noorsootöö seadusest tulenevatest nõuetest. Noortevolikogu edukaks asutamiseks ja jätkusuutlikkuse tagamiseks pakub koostöövõimalust Eesti Noorteühenduste Liit.

1.3. Statistilised andmed noortevolikogude kohta Eestis

Kuna iga KOV otsustab ise, kuidas ta enda elukeskkonnas noorsootööd korraldab, siis on kolleegidega suheldes selgunud tõsiasi, et noori ei kaasata piisavalt noorsootöö korraldamisel. Põhjuseid võib olla mitmeid, aga ühe põhjusena tooksin ma välja selle, et noorel puuduvad teadmised enda võimalustest kohalikul tasandil. Teiseks põhjuseks võib olla seotud noorsootöötajate oskuste ja teadmistega või ebakindlus.

Noortele osaluse võimaldamine ei tähenda ainult huvide välja selgitamist vaid ühiselt parema ühiskonna tagamist kõikidele sihtgruppidele. Siinkohal toon välja MTÜ Lastekaitse Liidu poolt läbiviidud kordusküsitluse kokkuvõtte teemal “Laste osaluse toetamine ja kaasamine otsustusprotsessidesse” (2017, lk 9) millest, et valdav enamik omavalitsustest (90%) uurib noorte arvamusi vaba aega puudutavates küsimustes, koolielu (82%) ja veidi üle poole (51%) omavalitsustest uurib noorte arvamust kohaliku kultuurielu (kontserdid, üritused) osas. Ainult 12% omavalitsustest küsib noorte arvamust keskkonna teemadel ja 8% kaasavad noori kohalikkude elu puudutavatesse küsimustesse. 2013. aastal korraldatud uuring „Laste osaluse toetamine ja kaasamine otsustusprotsessides” kinnitas, et noored soovivad, et nende arvamust kohaliku elu korraldamise kohta küsitakse ning noortel on rohkesti ettepanekuid oma kodukoha elukorralduse kohta. Mõtestatud kaasamise eelduseks on muuhulgas järjepidev koostöö kohaliku omavalitsuse ja noorte vahel.

Noorteseire aastaraamatus on teostatud ülevaatlik statistika Eestis toimetavate noortevolikogude arvuliste näitajate kohta 2017-2018 aastal. 2010 aastast on noortevolikogude arv kõikunud ja kokku üle Eesti oli noortevolikogusid 45-70 vahel. 2016 aastal oli

noortevolikogude arv Eestis 61 ja 2017 aastal kui toimus haldusreform vähenes see arv 28-le. (Allaste, Beilmann, Idnurm, Kalmus, Kiisel, Nugin, Pirk, Saarsen, Tiidenberg, Tammsaar ja Toots. 2018, lk 24)

Tänaseks ühendab Eesti Noorteühenduste Liit 25 000 noort üle Eesti 57 noorteühenduse, 6 maakondliku noortekogu, 47 kohaliku tasandi noortevolikogu ja 25 kohaliku tasandi osaluvormi kaudu. (Organisatsioonist 2020).

2. TAUSTINFORMATSIOON JÄRVA VALLAST

Antud peatükis tutvustan lühidalt Järva valda. Toon välja Järva valla noorte osalusvormid noorsootöös enne haldusreformi ja olukord täna. Lisaks selgitan Järva valla noortevolikogu asutamise vajalikkust ja eesmäärke.

2.1. Järva vald

Järva vald asub Kesk-Eestis. Valla keskosas Järva-Jaanis asub halduskeskus. Eripäraks on suur territoorium, milleks on 1223 km² ja tegemist hõreasustusega. Enne 2017. aastal toimunud haldusreformi koosnes Järva vald 7 endisest omavalitsusest. Nendeks olid: Albu, umbes 1100 elanikuga; Ambla, 2000 elanikuga; Imavere, umbes 900 elanikuga; Järva-Jaani, umbes 1500 elanikuga; Kareda, umbes 600 elanikuga; Koeru, umbes 2100 elanikuga ja Koigi, 900 elanikuga. Järva vald koosneb 6 alevist ja 100 külast. 2018. aasta andmetel elab Järva vallas 9121 inimest. (Järva valla arengukava...2018, lk 3) Järva valla moodustumine on seni suurima üksuste arvuga ühinemine haldusreformi raames Mandri-Eestis. Kuna piirkondade vahemaad on küllaltki suured, siis on oluline leida tõhus toimetamisel ja teenuste korraldamisel. Oluline on koostöö kogukondadega. (*ibid*, lk 7)

Järva valla territooriumil tegutseb 9 üldhariduskooli ja 1 huvihariduskool (Koolid...s.a.). Avatud noorsootöö põhimõttel tegutseb 3 noortetuba, 3 noortekeskust ning 1 noortemaja (Noortekeskused...s.a.). 16. märts 2020 seisuga oli noori vanuses 12-16 kokku 1260, neist poisse 663 ja tüdrukuid 597.

Järva Vallavalitsusse tööle asudes, seadsin endale ametialaseks väljakutseks asutada Järva valla noortevolikogu, mille eesmärgiks on rikastada ja arendada noorte võimalusi nende kodukohas ja luua 7 endise omavalitsuse noorte vahel ühtsustunne.

„Noortevolikogu on kohaliku omavalitsuse volikogu juurde moodustatud noorte osaluskogu, mille eesmärk on kohaliku omavalitsuse otsuste kujundamisel kaasa rääkida“ (Reitav ja Valge 2017, lk 15).

Leian samuti, et ainult nii saame me tagada noorte aktiivsuse ja oskused leidmaks endale väljundit kodukohta paikseks jäämiseks. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias õppides olen omandanud vajalikud oskused ja teadmised selleks, et võimestada noori ning julgustada neid osalema neid puudutavates otsustusprotsessides.

2.2. Järva valla noorte osalusvormid noorsootöös enne haldusreformi ja tänane olukord

Enne ühinemist olid noorte osalusvormid noorsootöös ja arenguvajadused piirkonniti erinevad:

Ambla ja Aravete piirkond

Enne haldusreformi: Aravete Keskkoolis toimiv õpilasesindus, noortevolikogu puudu. Ambla Lasteaed- Põhikool toimiv õpilasesindus, noortevolikogu puudub.

Arengevajadus: puudub ühtne süsteem noorte osaluste ja noorsootöö võimaluste loendamiseks ning regulaarne noorte rahulolu, tagasiside kaardistamine. 18-26 aastased noored noorsootöösse vähe kaasatud.

Täna: toimiv õpilasesindus Aravete Keskkoolis ja Ambla- Aravete Koolis.

Albu piirkond

Enne haldusreformi: Puudus õpilasesindus ja noortevolikogu.

Arengevajadus: kõikidele noortele ei ole loodud võrdseid võimalusi noorsootöös osaleda.

Täna: Toimiv ja aktiivne õpilasesindus Albu Põhikoolis.

Imavere piirkond

Enne haldusreformi: Imavere Põhikoolis toimiv õpilasesindus ja Imavere valla noortevolikogu.

Noored kuuluvad Järvamaa noortekogusse.

Täna: Aktiivne õpilasesindus Imavere Põhikoolis. Noorsootöötaja vahetumisega lõpetas noortevolikogu tegevuse. Imavere noored kuuluvad Järvamaa noortekogusse.

Järva-Jaani piirkond

Enne haldusreformi: Järva-Jaani Gümnaasiumis tegutsev õpilasesindus, noortevolikogu moodustatud ei ole.

Arengevajadused: Noored ei ole piisavalt kaasatus otsustusprotsessidesse, mistõttu ei ole kindel, kas noorsootöö vastab noorte vajadustele.

Täna: toimib aktiivne õpilasesindus.

Kareda piirkond

Enne haldusreformi: Peetri koolis aktiivne õpilasesindus.

Arengevajadus: Noorteinfo ei ole piisavalt kättesaadav, noorte kaasatus on vähene.

Täna: puudub õpilasesindus.

Koeru piirkond

Enne haldusreformi: aktiivne õpilasesindus Koeru Keskkoolis ja Koeru valla noortevolikogu.

Koeru noored on kuulunud Järvamaa Noortekogu koosseisu.

Täna: toimiv õpilasesindus Koeru Keskkoolis. Koeru noortevolikogu tegutses aktiivsemalt 10-12 aastat tagasi. Koeru noored on kuulunud läbi aja Järvamaa Noortekogu koosseisu.

Koigi piirkond

Enne haldusreformi: Koolis tegutses õpilasesindus, noortevolikogu moodustatud ei ole.

Arengevajadus: ettevõtlikkust arendavaid ja toetavaid tegevusi on vähe ja on ühekülgsed.

Täna: Koigi Kooli õpilasesindus lõpetas tegevuse, praegu tegeletakse taas loomisega.

2.3. Järva valla noortevolikogu asutamise vajalikkus ja eesmärgid

Analüüsid enne haldusreformi valdade noorsootöö kitsaskohti, selgus, et osalusvormiks noorte puhul oli enamikes valdades vaid koolide juurde loodud õpilasesindused. Õpilasesindused saavad kaasa rääkida vaid oma kooli puudutavates küsimustes. Kogu valla noorsootööd puudutavates küsimustes, nii õigusaktide loomes, kaasamisprotsessides, noorte elu-olu puudutavates korraldustes, puudub noorte "hääl". Sellest tulenevalt nägid eelkõige noored ise vajadust asutada Järva valla noortevolikogu.

Demokraatlikus ühiskonnas on kodakondsus oluline element. Noorte osaluse olulisust rõhutatakse Euroopa institutsioonides ja organisatsioonides. Eesmärk on edendada noorte kodanikuõigust, integratsiooni, kaasatust ning tugevdada panust demokraatia arengusse. Selleks, et ehitada jõukamat ühiskonda on hädavajalik rakendada meetmeid noorte aktiivseks kaasamiseks ja osalemiseks otsuste tegemisel kohalikul, piirkondlikul või riiklikul tasandil. Riigid võimaldavad noorte osalust ning julgustavad noori kaasa rääkima nii kohalikus kogukonna poliitikas kui ka kodanikuühiskonnas üldiselt. Noorte osaluse prioriteet on avalikult rääkida kaasa poliitikas kohalikul tasandil. (Crowley ja Moxon 2017, lk 13)

Noortevaldkonna arengukavas 2014-2020 (*s.a.*, lk 6) on kirjutatud, et noore osalemine enda ja ümbritseva elu korraldamisel on aluseks elu-olu muutmisele ning laiemalt tugeva kodanikuühiskonna arengule. Sellest, kas noore mõtteavaldused saavad vastuvõtu kodus, koolis ja kogukonnas, kas ta tunneb kokkukuuluvust eakaaslastega ja kas nende ühissetevõtmised on kogukonnas tähenduslikud, sõltub kuuluvustunde ja osalusvõimaluste olemasolust. See aitab vältida sotsiaalset apaatsust, vajadust ja soovi end radikaalselt väljendada või riigist lahkuda.

Rahvastiku analüüs näitab maapiirkondades jätkuvalt sündimuse vähenemist. Siinkohal moodustab rahvastiku püramiidist vaid üks kolmandik lapsi ja noori. Sellest tulenevalt pööratakse tihti suuremat tähelepanu tööealiste ja eakamate elanikkonna probleemidele, kellel on otsene väljund selleks vallavolikogu. Noorte hääl jääb nõrgaks, kui nad pole organiseerunud ning kaasa haaratud kohaliku tasandi otsustusprotsessidesse. Seega on eriti oluline, et noored tunnevad end maal kaasatuna ja vajalikuna. Leiame, et suurt tähelepanu tuleb pöörata noortele ja noortele peredele, et nende elukeskkond ja ettevõtlikkus on maal elamist soosiv. (Järva valla arengukava...2018, lk 8)

Sellest tulenevalt saab järeldada, et noortevolikogu asutamine ja eesmärkide seadmine on demokraatlikus ühiskonnas vajalik ja loomulik protsess, mis aitab kaasa noortesõbraliku keskkonna loomisele ning võimalusele siduda oma elu tulevikus kodukohaga. Järva vald toob enda arengukavas (*ibid*, lk 8) välja, et Järva vallas tuleb pöörata suuremat tähelepanu noortele, et nad jääks enda kodukohale truuks.

3. JÄRVA VALLA NOORTEVOLIKOGU

Minu kui Järva valla noorsootöö spetsialisti ülesanne on koordineerida kogu kohalikus omavalitsuses ja siit tulenevalt seadsin endale eesmärgiks asutada Järva valla noortevolikogu. Noortevolikogu asutamise idee sai alguse 2019 aasta veebruaris. Ettevalmistus periood kestis ligi aasta. Selle perioodi sisse jäi meeskondade moodustamine, Järva valla noortevolikogu asutamiseks tehtavad tegevused ja etapid. Selleks, et noori teavitada noortevolikogu tähtsusest ja tõsta nende teadlikkust, korraldasin Järva valla noortele osaluskohviku. Ettevalmistusprotsessi oli kaasatud 31 inimest, 12 olid aktiivgrupi noored, 7 huvijuhti, 7 noorsootöötajat, Eesti Noorteühenduste Liidu esindaja, abivallavanem, vallasekretär, vallasekretäri abi ja noorsootöö spetsialist.

Enne Järva valda tööle asumist töötasin 6 kuud Albu noortekeskuses noorsootöötajana ja 5 aastat Albu Põhikoolis pikapäevarühma õpetajana, lisaks olen olnud noorsootöös aktiivne vabatahtlik ning tugiisik kahele noorele, kes õpivad Albu Põhikoolis. Täna teen koostööd Järva valla koolide, noortekeskuste, Koeru Muusikakooli ja teiste teenusepakkujatega nii valla siseselt kui ka väljaspool meie valda, kes pakuvad noortele erinevaid huvihariduse ja huvitegevuse võimalusi. Lisaks toimib koostöö Järvamaa Noortekogu, Eesti Noorteühenduste Liidu ja Eesti Noorsootöö Keskusega, kus arendame välja noorte platvormi, mille nimeks on INFOHUNT. Antud projekti eesmärk on "Uuendusliku noorsootöö mudeli väljatöötamine ja rakendamine noorte sotsiaalse tõrjutuse ennetamiseks". Olen noorsootöö maastikul pikalt olnud, nii noorsootöötaja kui vabatahtlik. Selle aja jooksul olen märganud, et noori küll soovitakse kaasata neid puudutavatesse otsustesse, olgu selleks siis nt huvitegevusega seotud teemad või neile suunatud üritused. Kuid hetkel jääb kaasamine, kas oskuste või aja puuduse taha.

Järva valla noortevolikogu asutamisel lähtusin Harry Shier osalusmudeli viiest osalustasandist. Shieri mudel (2001, lk 110):

1. Noori kuulatakse.

2. Noori toetatakse nende arvamuse avaldamisel.
3. Noorte arvamust küsitakse ja võetakse kuulda.
4. Noored on kaasatud otsuste tegemise protsessi, nendega arvestatakse.
5. Noored jagavad võimu ja vastutust otsustamisel.

Shieri (Shier) osalusmudeli ja tema 5 osalustasandi kasutamise puhul on tegemist noortevolikogude asutamisel laialdaselt kasutatava mudeliga (Dibou ja Rannala 2019, lk 72).

3.1. Järva valla noortevolikogu asutamiseks tehtavad tegevused ja etapid

Järva valla noortevolikogu asutamine võimaldada Järva valla noortel osaleda Järva vallas neid puudutavates otsustes, olgu selleks kool, kohalik omavalitsus, maakonna siseselt või laiemalt Eestis. Noorel peab olema võimalus ennast nõ "kuuldavaks" teha. Osalemine annab noorele inimesele võimaluse olla osa kogukonnast. Noor tunneb, et tema ja tema arvamus on oluline, samuti harjub ta kaasa rääkima, sekkuma ja mitte mööda vaatama, rikastades sel moel enda kogukonda. (Osalus kogud 2020)

Aktiivse osaluse puhul teevad Järva valla noored ise otsuseid ja pakuvad välja võimalikke lahendusi. Järva valla noortevolikogu esindab Järva valla noorte huve ja annab võimaluse kaasa rääkida valla noorsootöö korralduslikes küsimustes, tutvustada noortele demokraatia põhimõtteid, julgustada noorte kodanikualgatust.

Järva valla noortevolikogu asutamiseks tehtavad tegevused: Järva valla noorte aktiivgrupi moodustamine; Eesti Noorteühenduste Liidust tegevustoetuse taotlemine noorte aktiivgruppidele; põhimääruse ettevalmistamine koostöös ENL-u konsultantidega, Paide linna noortevolikogu ja Järva valla noorte aktiivgrupiga; Järva valla noortevolikogu põhimääruse kooskõlastamine vallavalitsuses; Järva Vallavalitsuse istungil Järva valla noortevolikogu põhimääruse esitlemine ja vajalikkuse põhjendamine; Järva valla noortevolikogu põhimääruse esitlemine ja vajalikkuse põhjendamine haridus- ja noorsookomisjoni ees; haridus- ja noorsookomisjoni ettepanekute arvesse võtmine ja põhimääruse parendamine vastavalt muudatusettepanekutele; Järva Vallavolikogus Järva valla noortevolikogu põhimääruse esitlemine ja vajalikkuse põhjendamine ning tulevase noortevolikogu eelarve kaitsmine/kinnitamine; Järva valla noortele osaluskohtviku korraldamine (tõstmaks noorte teadlikkust noortevolikogu tähtsusest ja

võimalustest); noortevolikogu liikmete ja asendusliikmete valimiste korraldamine asutusesiseselt.

3.1.1. Planeerimisetapp

Järva valla noorte aktiivgrupi moodustamine, esimese koosoleku korraldamine;

1. Eesti Noorteühenduste Liidust tegevustoetuse taotluse esitamine antud rahastajale ja aruandlus;
2. põhimääruse eelnõu ettevalmistamine Järva Vallavalitsusele;
3. Järva valla noortevolikogu põhimääruse kooskõlastamine vallavalitsuse vallasekretäriaga;
4. Järva Vallavalitsuse istungil Järva valla noortevolikogu põhimääruse esitlemine ja vajalikkuse põhjendamine;
5. Järva valla noortevolikogu põhimääruse esitlemine ja vajalikkuse põhjendamine Järva valla haridus- ja noorsookomisjonile, haridus- ja noorsookomisjoni ettepanekute arvesse võtmine ja põhimääruse kohandamine vastavalt muudatusettepanekutele;
6. Järva Vallavalitsusele Järva valla noortevolikogu põhimääruse ja seletuskirja esitlemine ja vajalikkuse põhjendamine ning tulevase noortevolikogu planeeritava eelarve kaitsmine/kinnitamine (eelnevalt kooskõlastatud finantsjuhiga);
7. Järva valla noortele osaluskohviku korraldamine (tõstmaks noorte teadlikkust noortevolikogu tähtsusest ja võimalustest); noortevolikogu liikmete ja asendusliikmete valimiste korraldamine asutusesiseselt.

Elluviimisetapp

1. Järva valla noortevolikogu valimiste korraldamine, kandideerimisavalduse koostamine (*vt lisa 1*), valimisedeli näidis (*vt lisa 2*);
2. noortevolikogu liikmete ja asendusliikmete nimekirja koostamine, eelnõu ettevalmistamine ja selle esitlemine Järva Vallavalitsuse istungil.
3. Noortevolikogu liikmed ja asendusliikmed avalikustatakse asutuste (koolide, noortekeskuste) veebilehtedel, Järva valla veebilehel ja valla äpis.

3.2. Eesti Noorteühenduste liidu ja Järva valla koostöö

Enne kui sai loodud noorte aktiivgrupp oli meil noortevolikogude ja osalusvormide teemal vestlus ENL esindajaga, kellel oli eelnev kontakt paari Järva valla noorega. Koos sai võetud plaani korraldada kohtumine noortega. Eesmärk oli anda kõikidele noortele õigus osaleda neid puudutavates otsustes, milleks sellel hetkel oli noortevolikogu asutamine. ENL esindaja tutvustas enda organisatsiooni, noorte osalusmaastiku Eestis ja noortevolikogu asutamise protsessi. Kohtumine toimus noorte ja ENL esindajaga (vt lisa 3) 5. veebruar Järva Vallavalitsuse ruumides Järva-Jaanis. ENL esitasime tegevuskava enda aasta tegevuste kohta (vt lisa 4) ja sellega seonduvalt eelarve tegevustoetuse saamiseks. Projektitaotluse alusel, saime Eesti Noorteühenduste Liidult Järva valla noortevolikogu asutamiseks toetust summas 1000 eurot. 2019 aasta lõpus tuli esitada aruandlus tegelike tegevuste ja kulutuste kohta. Kuna noortevolikogu asutamine kujunes pikemaks protsessiks, siis korraldasime aktiivgrupi noortega Järva valla noortele välikino Koerus, mida kajastasime 2019 aastalõpu aruandes (vt lisa 5) ning käisime abis Järva valla suurperede päeval. Projektitoetusest kasutamata osa kohta saime pikendust 2020 aasta veebruari lõpuni. Alles jäänud summat kasutasime Järva valla osaluskohviku korraldamiseks (vt lisa 6).

3.3. Meeskondade loomine

Järva valla noortevolikogu asutamiseks olid ennekõike kaasatud noored ja noortega tegelevad inimesed. „Arenenud demokraatiat iseloomustab ühiskonna kõigi sotsiaalsete rühmade (sh laste ja noorte) huvide ja vajadustega arvestamine ning nende sotsiaalne kaasatus. Kaasamine on aktiivne tegevus, millega edendatakse laste ja noorte võrdväärset rolli ühiskonna liikmetena, ning on ennekõike tegevus, mis edendab laste ja noorte enda kogemust osalejaks olemisest. Kaasatus on ka kogemus sellest, et saad olla ise teatud keskkonna või ühiskonna aktiivne liige.” (Laste ja noorte...2014, lk 4)

Meeskonna loomiseks sai kasutatud erinevaid meetodeid ja lähenemisi. Noori sai kaasatud üle vallaliselt, moodustades noorte aktiivgrupp. Aktiivgrupi noored olid algusest peale koostöö aldisid ja töötasid ühise eesmärgi nimel, et asutada Järva valla noortevolikogu.

Järva valla aktiivgruppi meeskond

Järva Vallavalitsus korraldab iga nädal „Hommikukohvi“ nime all kohtumisi ettevõtjate ja kogukonna liikmetega. Sellel ajal on võimalik jagada enda piirkonna rõõme ja muresid ning ka arenguvajadusi. Hommikukohvi kohtumised toimusid erinevates piirkondades, et vallarahval oleks mugav koosviibimistest osa võtta. Kuna olin uus ja soovisin saada paremat ülevaadet valla eripiirkondadest, siis osalesin kohtumistel ja tutvustasin enda ideed luua noorte aktiivgrupp, kes saab esindada vastava piirkonna noori ning ühiselt leida lahendusi noortele muret tekitavatele teemadele või korraldada üle vallalisi üritusi, et luua Järva valla noorte seas ühtsustunne. Sama informatsioon sai jagatud koolide huvijuhtidele ja ka noorsootöötajatele, kes kõik andsid enda panuse Järva valla noorte aktiivgrupi loomisele. Esimene kohtumine toimus Koeru Keskkoolis 30. märts 2019, noori kohal kokku 9 (*vt lisa 7*). Aktiivgruppi sai noori kokku 12 üle Järva valla. Meie koosseisu kuulus: Amblast 1 noor, Aravetelt 1 noor, Albus 2 noort, Imaverest 2 noort, Järva-Jaanist 2 noort, Koerust 3 noort ja Koigist 1 noor. Noortega hakkasime kohtuma iga kuu vähemalt korra. Esimesel kohtumisel (*vt lisa 8*) valisime juhtkonna ja panime paika aastase tegevuskava. Sotsiaalmeediasse tegime ühise vestlusgrupi selleks, et jagada enda vahel kiiret informatsiooni ja olla üksteise jaoks kättesaadavad. Kasutasime omavahel dokumentide jagamiseks google drive. 2019 mais hakkasime ühiselt koostama Järva valla noortevolikogu eelnõud, kuhu kaasasime Paide linna noortevolikogu noored.

Järva valla noorte aktiivgrupi esindaja tagasiside:

“Minu aeg aktiivgrupis on olnud väga tore. Hea on olnud näha, kuidas meie kõigi ideid on arvesse võetud ja ka kasutatud. Aktiivgrupi liige olemine on ka andnud palju võimalusi kaasa lüüa asjades, millest poleks osanud unistada ning lisaks sellele ka võimaluse edendada mingil määral meie piirkonna noorte elu ja osalust. Aktiivgrupis olles, tunnen, et õhkkond on vabam ja kaaslastega suhtlemine on kordades lihtsam. Üleüldises plaanis on hetkel välja kujunenud kindel koosseis, kellel on soov aktiivselt kaasa lüüa ja kellel mitte. Loodan väga, et need, kes hetkel ainult silma peal hoiavad meie tegemistel, aga hetkel aktiivselt ei osale, tõusevad siiski hiljem taas tuhand. Oleme valmis kaasa aitama igati Järva valla noortevolikogu asutamisele.”

Järva Vallavalitsuse meeskond

Tihe koostöö toimus vallasekretäri, vallasekretäri abi ja abivallavanemaga seoses noortevolikogu põhimääruse eelnõuga. Vallasekretär ja vallasekretäri abi aitasid eelnõud vormistada ja lähtuda seadusest tulenevatest nõuetest. Asutades Järva valla noortevolikogu, sai kehtetuks tunnistatud Imavere Noortevolikogu põhimäärus ja Koeru valla noortevolikogu põhimäärus. Ühine ettevalmistus eelnõu tutvustamiseks vallavalitsuse istungil ja vallavolikogu istungil. Järva valla noortevolikogu põhimääruse (*vt lisa 9*) kinnitati Järva vallavolikogus 28.11.2019.

Järva valla noorsootöötajatest ja huvijuhtidest koosnev meeskond

Noorsootöötajad olid teadlikud, et koos aktiivgrupiga hakkame ettevalmistusi tegema noortevolikogu asutamiseks. Noorsootöötajad olid kaasatud selleks, et aktiivgrupi noortel oleks ligipääs kohtumistele. Huvijuhtidega olid toimunud eelnevalt arutelud noortevolikogu asutamise teemal aga aktiivselt hakkasime koostööd tegema 2020 jaanuarist. 6. jaanuar 2020 korraldasime ühise kohtumise, kus osalesid: Järva valla huvijuhid, noorsootöötajad, õpilasesinduste noored ja aktiivgrupi noored, et ühiselt koostada noortevolikogu asutamisega tehtavate tegevuste ajatelt (*vt lisa 10*). Ühiselt sai kokku lepitud, et noortevolikogu esimene koosseis võiks kohtuda märtsi lõpus. Läbi sai räägitud, kuidas asutusesiseselt korraldatakse valimised ja mis on tähtajad (*vt lisa 11*), millest ühiselt kinni peetakse.

3.4. Järva valla noortevolikogu põhimääruse tutvustus

Järva valla noortevolikogusse võib kandideerida iga 12-26-aastane noor, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on Järva vald või kes õpib Järva valla koolis (Järva valla noortevolikogu...2019, § 5 lg 2). Noortevolikogus on kuni 15 liiget, kes on valitud Järva vallas elavate ja õppivate noorte hulgast, igale liikmele valitakse kohe ka asendusliige (*ibid*, § 4 lg 1-2).

Noor pidi enda kandidatuuri üles seadmiseks täitma ära kandideerimisavalduse Järva valla noortevolikogusse. Enda avalduse sai esitada elektrooniliselt või esitada selle kooli, kus noor õpib või noortekeskusesse, mida ta külastab. Järva valla koolides kandideerisid noored vanuses

12-15-aastat. Järva valla noortekeskustes oli võimalik kandideerida kõikidel Järva valla noortel, et tagada kõikidele noortele võrdsed võimalused.

Juhtimine (ibid, § 7 lg 1-3):

Noortevolikogu esindab ja selle tööd korraldavad esimees ja aseesimees. Noortevolikogu võib esimehe või aseesimehe vabastada enne tähtaega mõjuval põhjusel, kui selle poolt hääletab 2/3 noortevolikogu liikmetest. Noortevolikogu aseesimehe valimised viib läbi noortevolikogu esimees. Esimees ja aseesimees valitakse poolthäälte enamusega.

Esimees:

- 1) korraldab noortevolikogu tööd, kutsub kokku ja juhatab noortevolikogu istungeid ning korraldab nende ettevalmistamist;
- 2) kirjutab alla noortevolikogu poolt vastu võetud otsustele ja teistele noortevolikogu dokumentidele;
- 3) esitab noortevolikogu otsused ettepanekuna volikogule ja vallavalitsusele;
- 4) täidab teisi talle noortevolikogu põhimääruse ja töökorruga pandud ülesandeid.

Töökorraldus (ibid, § 8 lg 1-10):

Noortevolikogu töövormiks on istung, mis toimub vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord kvartalis. Istungi võib läbi viia sidevahendite kaudu (elektrooniliselt).

- 1) Noortevolikogu istungi kutsub kokku ja seda juhatab noortevolikogu esimees, tema puudumisel aseesimees.
- 2) Noortevolikogu istungid on avalikud. Teade istungi toimumise aja ja koha kohta avaldatakse noortevolikogu sotsiaalmeedia kontol, veebilehel ja valla äpis.
- 3) Istungi võib vajadusel kokku kutsuda 2/3 noortevolikogu liikmete ettepanekul.
- 4) Noortevolikogu istung on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa üle poole koosseisust. Noortevolikogu võtab otsuseid vastu lihthäälteenamusega.
- 5) Kui noortevolikogu liige ei saa istungist osa võtta, siis on õigus teda istungil asendada asendusliikmel.
- 6) Noortevolikogu istungid protokollitakse, protokollid avaldatakse veebilehel. Noortevolikogu dokumendid registreeritakse ametiasutuse Järva Vallavalitsus dokumendiregistris.
- 7) Noortevolikogu võib moodustada töö paremaks korraldamiseks töögrupe, kuhu võib kaasata noori väljastpoolt noortevolikogu.
- 8) Noortevolikogu esitab volikogu istungil vähemalt üks kord aastas oma tegevusest ülevaate.

3.5. Järva valla noorte osaluskohvik

Järva valla noorte osaluskohvik toimus 05.02.2020 (vt lisa 12) Koeru Kultuurimajas. Selleks, et noorte osalemine ei jääks transpordi taha, oli korraldatud kahel suunal bussitransport. Esimene buss võttis peale Imavere ja Koigi noored. Teine buss võttis peale Ambla, Aravete, Albu ja Järva-Jaani noored. Abiliseks oli mulle sel päeval aktiivgrupi noor, kes aitas päeva sisse juhatada ja külalised ning noored nende laudadesse suunata. Meil oli neli teemalauda ja igasse lauda oli kutsutud külaline, kes oli valmis rääkima noortevolikogu tähtsusest, vajalikkusest ja mida see annab noorele endale. Kui päeva sissejuhatus oli tehtud, võttis sõna Järva vallavanem, kes tervitas kohale tulnud noori ja esinejaid ning rääkis, millised ootused on kohalikul omavalitsusel noortevolikogule ning millist tuge on KOV valmis noortele pakkuma. Kui vallavanem oli tervituskõne lõpetanud, siis jagasime noored neljaks grupiks ning suunasime esimestesse teemalaudadesse, kus esinejad neid juba ootasid. Igas teemalauas oli aega 1 grupil 20 minutit ja kui aeg sai täis, siis suunati järgmise teemalaua juurde kuni kõik neli teemalauda said läbitud. Kahe teemalaua vahepeal oli pikem paus ja osalejaid ootas ees kerge amps, mida aitas teostada kohalik ettevõtte. Kogu sündmust kajastasid ja jäädvustasid Koeru Keskkooli meediaringi noored (vt lisa 13). Külalisteks oli kutsutud lisaks vallavanemale ka Järva vallavolikogu esimees, Eesti Noorteühenduste Liidu esimees Roger Tibar, Eesti Avatud Noortekeskuste ühenduse büroojuht Carolyn Mets ja Väike-Maarja noortevolikogu noored. Üle valla osales osaluskohvikus noori kokku 32. Antud sündmust aitasid rahastada Eesti Noorteühenduste Liit ja Järva vald.

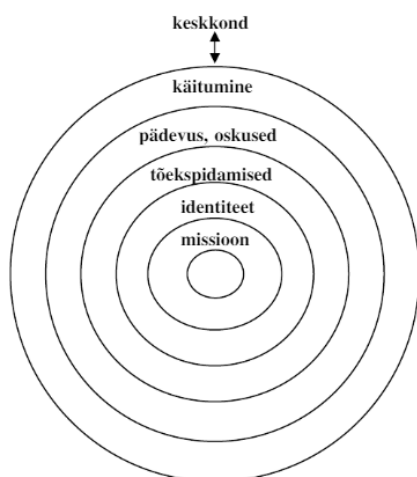
3.6. Järva valla noortevolikogu asutamise kokkuvõte

Järva valla noortevolikogu loomisega jõudsin ma teostada planeerimisetapi täies mahus, elluviimise etapis ehk valimiste korraldamisel jõudsin läbi viia ainult kandideerimise koostöös Järva valla noortekeskuste noorsootöötajatega ja koolide huvijuhtidega. Järgmiseks pidi tulema kandidaatide reklaaminädal, kus noortel oleks võimalik olnud end tutvustada enda piirkonna nooretele ja peale seda valimised. Kõik ettevalmistused olid tehtud aga 16. märts 2020 kuulutati välja üle Eestiline eriolukord ehk koroona viiruse leviku tõkestamiseks seati piirangud avalikus ruumis tegevuste läbiviimisel. Mõte oli teha e-valimised aga see idee jäi teostamata, kuna noorsootöötajate arvates peaksid noored saama nõ õige esimese kogemuse, mis puudutab noortevolikogu loomist. Sellest tulenevalt oleme otsustanud valimised korraldada uuesti sügisel, kui koolid ja noortekeskused saavad alustada enda tavapärasest tegevust.

Järva valla noortevolikogu asutamiseks läbiviidavad tegevused olid vajalikud selleks, et täita põhieesmärk, milleks on asutada Järva valla noortevolikogu. Noortevolikogu eesmärkideks on esindada noorte huve, rääkida kaasa valla noorsootöö korralduslikes küsimustes, tutvustada noortele demokraatia põhimõtteid, julgustada noorte kodanikualgatust ning kaasata noori vallaelu korraldamist puudutavatesse otsustusprotsessidesse.

4. ENESEREFLEKSIOON

Minu lõputöö on Järva valla noortevolikogu asutamine. Eelnevalt olen noortevolikogude asutamise ja selle tähtsusega kokku puutunud teoreetiliselt Viljandi Kultuuriakadeemia õpingute vältel. Noortevolikogu asutamine on Järva valla noorsootöö spetsialisti tööülesanne. Juhtisin noortevolikogu asutamise protsessi meeskondade moodustamisest kuni valimiseni. Vastutasin noortevolikogu eelnõu koostamise ja esitamise eest vallavalitsuse istungil ning vallavolikogus. Lisaks oli minu vastutusel ENL projekti esitamine ja aruandlus. Samuti oli minu vastutusel Järva valla noorte osaluskohtviku korraldamine. Enda eneserefleksiooni kirjutades lähtun Korthageni ALACT refleksioonimudelilt (Korthagen ja Vasalos 2005, lk 3).

Joonis 1. Korthageni ALACT refleksioonitasandite mudel.

Enda refleksiooni kirjutades kasutan sibulakujulist mudelit (vt *joonisel 1*), see näitab tasandeid, mis võisid mõjutada minu tegutsemist. Ülaltoodud mudelist nähtub, et sisemised tasandid võivad määrata inimese toimimise välimistel tasanditel (keskkond), kuid võib olla ka vastupidine (väljastpoolt sissepoole) mõju (Korthagen ja Vasalos 2005, lk 8).

Keskkond: Olen meeskonnas töötaja aga noortevolikogu asutamise erinevates protsessides nägin, et teatud tegevustega oleks üksi olnud kergem hakkama saada. Noortevolikogu asutamise käigus sai koostatud erinevaid juhendeid, et tegevusi läbi viia ühtsetel alustel ja

püsida ühtses infoväljas. Kaasa sai pandud põhjalikud selgitused, miks mingi tegevus on oluline või milleks see vajalik. Sellega seondvalt sai suureks mureks kuupäevadest nõ “kinni” hoidmine. Tihti unustati tähtajad ja toodi erinevaid põhjendusi, miks mõni muu tegevus oli olulisem kui minu palutu. Samuti oli minu jaoks raske noortevolikogu eelnõu koostamine, sest mul puudusid eelnevalt vajalikud oskused õigusaktide koostamise kohta. Ma teadsin, kust leida vajalikku informatsiooni, sest Viljandi Kultuuriakadeemias õppides olen põhjalikult endale selgeks teinud noorsootöö valdkonnaga seonduvad dokumendid ja olen omandanud vajalikud oskused leidmaks endale vajalikku informatsioon. Raskusi tekitas aga noorsootöö põhimõtete kooskõlastamine kohaliku omavalitsuse sisenditega. Probleem ei seisnenud kohaliku omavalitsuse arusaamadest noorsootööst vaid noortel puudus eelnev koostöö kohaliku omavalitsusega. Noortel oli pealiskaudne teadmine noortevolikogu tegevusest aga milles seisneb kohaliku omavalitsuse ja noortevolikogu koostöö omavahel, see teadmine puudus. Korduvalt olin dilemma ees, kus ühes rollis pidin olema ametnik, kes seisab kohaliku omavalitsuse huvide eest ja teisalt noori kaasav ning toetav noorsootöö spetsialist. Eelnõu koostamine venis minu jaoks pikemaks protsessiks kui ma oskasin oodata, seetõttu ei jõudnud vallavolikogu ette sellega enne 2019 aasta novembrit. Rolli mängisid noorte ajaressurss, erinevad kohtumised ja minu teadmiste puudumine valla tasandil dokumentide koostamisest. Suur ajaressurss kulus ka noorsootöötajate teavitustööle ning vajalikkuse põhjendusele.

Käitumine: Püüdsin olla igati toetav ja kaasav iga meeskonna aga sellest olenemata tundsin kogu protsessi käigus vastu töötamist. Püüdsin leida ka lahendusi, kui ilmnes mõni probleem, mis oleks seadnud kogu tegevuse kahtluse alla. Pidevalt rõhutasin meeskonna tähtsust ning, et probleemide ilmnemisel tuleb neist kohe rääkida. Rõhutasin ka seda, et iga arvamusalaldus on oluline, sest ainult nii liigume me edasi. Pean tunnistama, et kui tähtaegadest kinni ei peetud, siis see tekitas minus ärevust ning ka pahameelt, sest hirm läbikukkumise ees oli suur. Siinkohal ei pea ma silmas ametialast läbikukkumist vaid ma ei soovinud noortele anda lootusi või lubadusi, millest ma kinni ei pea. Minu jaoks on tähtis usaldusväärsus, mis on vajalik ka edaspidises koostöös. Kui tähtaegadest kinni ei peetud, siis tundsin kohe huvi, milles võis seisneda probleem. Pakkusin abi kui tekkis probleeme ülesannetega toime tulekul.

Pädevus, oskus: Usun, et minu kasuks tuleb oskus märgata enda meeskondi (aktiivgrupp, huvijuhid, noorsootöötajad ja kolleegid) ja tuua individuaalselt välja nende parimad omadused ning oskused. Olen Viljandis õppides omandanud tagasisidestamist, mis ei asetaks kedagi halba olukorda ja ei ole isiklikult suunatud kellegi vastu. Minu jaoks on tagasiside andmine oluline

selleks, et olla enda tegevustes veelgi edukam. Ebaõnnestumise korral on samuti oluline osata märgata, mida saaks teha teisiti või mis õppetunni see mulle andis. Samuti on mul täna teadmised ja oskused, et olla parem juht enda meeskonnale (Järva valla noorsootöötajad). Olen empaatiline inimene, kes on orienteeritud lahenduste leidmisele, mitte otsima põhjuseid, miks ei saa midagi teha. Tänu ülikoolile ja koolitustele olen sunnitud endale selgeks tegema, mida tähendab aktiivne kuulamine või miks on oluline peegeldamisoskus. Ma ei kujutaks enda tööd täna ilma nende oskusteta ette. Püüdsin olla motiveeriv ja arvestav kaaslane nii kolleegidele, meeskonnale kui ka noortele. Eneseanalüüsi oskusele on suure panuse andnud minu õpingud ülikoolis. Iga kord kui ma mingites tegevustes ebaõnnestun, siis analüüsin ma põhjalikult, mis läks valesti, miks see nii läks ning milline oli minu osa selles.

Tõekspidamised: Mul on väga hea juht, kes on mulle eeskujuks. Ta on suunav, kaasav, toetav, motiveeriv ja mis veelgi olulisem, ta ei lase teemadel laiali valguda. Ma usun, et sellist eeskujut omades lisaks ülikoolis õpitule, saab minust kunagi sama hea juht. Täna tunnen ma, et kohati panen ma enda noorsootöötajate õlgadele koorma, mis ei ole kõigile ühtemoodi aktsepteeritav, sest me oleme kõik eri tasemel enda teadmistes ja oskustes. Siinkohal ongi oluline kõigil osapooltel kaasaarvatud mina, tulla välja enda mugavustsoonist ning olla valmis tegema tegevusi, mis ei ole meile igapäevased. Usun veel, et sellistel alustel oleksid noored rohkem aktiivsemad ja nende kaasatus noorsootöös oleks jätkusuutlikum. Siinkohal toon välja lause, mida tihti endalegi meelde tuletan: “Tee teistele seda, mida sa tahad, et sulle tehakse!”.

Missioon: Mind inspireerib minu töö juures uute võimaluste loomine noortele, koostöö noortega ning valmidus olla olemas noorte jaoks. Mulle meeldib väga minu töö, sest ma saan aidata kaasa vallas paremaks noorsootöö korraldamiseks. Minu jaoks on oluline, et noored saaksid enda arvamust avaldada ja pakkuda lahendusi. Täna on minu ametialaseks missiooniks Järva valla noortevolikogu asutamine. Olen kuulnud tagasisidena erinevatelt osapooltelt, et noored on passiivsed ja neid on raske kätte saada. Siinkohal julgen vaielda, sest tänaseks juba aasta, olen teinud koostööd Järva valla noorte aktiiviga, kes on vägagi huvitatud kaasa aitama selles, et noortel oleks oma kodukohas hea ja turvaline. Noored on valmis kaasa rääkima ja arutama neile olulistel teemadel. Miks ma tahan, et noorsootöö oleks noorsootöö põhimõtetest lähtuv on see, et olen olnud alati seda meelt või suhtumisega, et kui minu laps ei saa mingis vanuses minuga suhelda teda puudutavatel isiklikel teemadel, siis noorsootöötaja võiks olla see inimene, kes on valmis teda kuulama ja toetama.

KOKKUVÕTE

Käesolevas lõputöös kajastan üle vallalise tähtsusega Järva valla noortevolikogu asutamist, selle vajalikkust ja eesmärke. Kirjeldan noortevolikogu asutamisega seotud ettevalmistusi ja läbiviidavaid tegevusi. Ettevalmistus tegevused algasid veebruaris 2019a. Kogu protsess oleks lõppenud käesoleva aasta aprilli keskpaigaks, kui Järva Vallavalitsus oleks kinnitanud Järva valla noortevolikogu esimese koosseisu. Järva valla noortevolikogu asutamine sai alguse kohtumisest ENL esindajaga, peale seda sai loodud noorte aktiivgrupp. Koostööd tegin valla noorsootöötajate ja huvijuhtidega ning kaasatud olid ka õpilasesinduste noored. Vallavolikogus sai kinnitatud Järva valla noortevolikogu põhimäärus. Siis alustasin Järva valla noorte osaluskohviku korraldamisega ning peale seda alustasime valimiste korraldamisega. Aga enne kui saime hakata valimisi läbi viima, kuulutati 16. märts 2020a. välja üle Eestiline eriolukord ehk koroonaviiruse leviku tõkestamiseks seati piirangud avalikus ruumis tegevuste läbiviimiseks. Meeskonna siseselt tekkisid eriarvamused e-valimiste korraldamisega, seega otsustasime valimised korraldada uuesti sügisel pärast eriolukorra lõppu.

Järva valla noortevolikogu asutamise kogemus on olnud minu jaoks informatiivne, õpetlik ja andnud palju uusi teadmisi ning oskusi. Olen saanud selle protsessi käigus rakendada Viljandi Kultuuriakadeemias saadud teadmisi ja oskusi, mis aitavad kaasa noorsootöö valdkonna arengule. Tänu õpingutele, olen suutnud selgitada noorte kaasamise tähtsust kohalikule omavalitsusele ja Järva valla noortele. Lisaks oskan planeerida enda aega ja tegevusi ning selekteerida vajalikku ebavajalikkust. Kriisi lõppedes tunnen end kindlamana ja olen valmis enda alustatud tegevuse sügisel lõpuni viima, omades täna veelgi paremat ülevaadet noorte kaasamise tähtsusest ning selle vajalikkusest.

KASUTATUD ALLIKAD

Allaste, A-A. Beilmann, M. Idnurm, T. Kalmus, V. Kiisel, M. Nugin, R. Pirk, R. Saarsen, K. Tammsaar, H. Tiidenberg, K. ja Toots, A. 2018. Noorteseire aastaraamat 2017-2018. Noored ja osalus.

https://www.noorteseire.ee/system/resources/BAhbBlSHOgZmIjYyMDE4LzA5LzI1LzEwXzQxXzQ5XzIyM19Ob29ydGVzZWlyZV8yMDE3XzIwMTgucGRm/10_41_49_223_Noorteseire_2017_2018.pdf?fbclid=IwAR2l2b9dnelRgTW8f6pc5d7Drzh100QaRtyj8mm1J6pyRS9NJUKKGvqPcN4, (26.04.2020).

Brander, P. De Witte, L. Ghanea, N. Gomes, R. Keen, E. Nikitina, A. ja Pinkeviciute, J. 2012. Kompas: Noorte inimõigushariduse käsiraamat. Kirjastus Argo.

Croft, T. Crolla, V. ja Mida-briot, B. 2011. T-Kit käsiraamat Sotsiaalne kaasatus. <https://issuu.com/jevgenisemtsisin/docs/t-kit-sotsiaalne-kaasatus>, (02.05.2020).

Crowley, A. Moxon, D. 2017. New and innovative forms of youth participation in decision-making processes. Council of Europe. <https://rm.coe.int/new-and-innovative-forms-of-youth-participation-in-decision-making-pro/1680759e6a>, (06.05.2020).

Dibou, T. ja Rannala, I-E. 2019. Mõtestades noorsootööd ja noorsootöötaja rolli. Noorsootöö artiklite kogumik. Eesti Noorsootöö Keskus. [https://www.tlu.ee/sites/default/files/Instituudid/HTI/Veebimaterjalid%20\(flaietid%20jm\)/TL%20C3%9C%20noorsoot%C3%B6%20artiklite%20kogumik%202019.pdf](https://www.tlu.ee/sites/default/files/Instituudid/HTI/Veebimaterjalid%20(flaietid%20jm)/TL%20C3%9C%20noorsoot%C3%B6%20artiklite%20kogumik%202019.pdf), (07.05.2020).

Euroopa Komisjoni valge raamat. Uus hoog Euroopa noortele. 2001. Brüssel. <https://entk.ee/sites/default/files/Euroopa%20noortepoliitika%20Valge%20Raamat.pdf>, (03.03.2020).

Euroopa Liidu Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon noortevaldkonnas tehtava Euroopa koostöö raamistiku kohta: Euroopa Liidu noortestrategia 2019-2027. 2018. Euroopa Liidu Teataja.

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A42018Y1218\(01\)&from=EN&fbclid=IwAR1zVP4qA06z-alX28pXeRBuQjSwBYhJ1bzg6y4JoXCMOJ4335ms19RWYYM](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A42018Y1218(01)&from=EN&fbclid=IwAR1zVP4qA06z-alX28pXeRBuQjSwBYhJ1bzg6y4JoXCMOJ4335ms19RWYYM), (19.05.2020).

Euroopa noortevaldkonna uuendatud koostööraamistik 2010-2018. 2009. Brüssel. Euroopa Liidu Nõukogu.

<https://ank.ee/noorsootoo/euroopa-noortevaldkonna-uuendatud-koostooramistik/>, (03.03.2020).

Hein, Marge. 2012. Noortekogude ja noortevolikogude kui osalusvormide loomine, korraldus ja tegevus. [Lõputöö]. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia. Kultuurhariduse osakond.

<https://dspace.ut.ee/handle/10062/25878>, (03.03.2020).

Järva valla arengukava 2018-2025. 2018.

http://delta.andmevara.ee/jarva_vald/dokument/3336821, (28.04.2020).

Järva valla noortevolikogu põhimäärus. RT IV, 05.12.2019, 15.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/405122019015>, (02.05.2020).

Kaasamise hea tava. *s.a.* Riigikantselei. <https://www.riigikantselei.ee/et/kaasamise-hea-tava>, (02.05.2020).

Kaasamine, osalemine 2017. Rahandusministeerium.

<https://www.rahandusministeerium.ee/et/kaasamine-osalemine/kaasamine-osalemine>, (26.04.2020).

Koolid. *s.a.* Järva valla veebileht. <https://jarvavald.kovtp.ee/koolid>, (07.05.2020).

Korthagen, F. A. M. ja Vasalos, A. (2005). Levels in Reflection: Core reflection as a means to enhance professional growth. Teachers and Teaching: theory and practice.

<https://korthagen.nl/en/wp-content/uploads/2018/07/Levels-in-reflection.pdf>, (14.05.2020).

Lapse õiguste konventsioon. RT II 1996, 16, 56. <https://www.riigiteataja.ee/akt/24016>, (10.05.2020).

Laste ja noorte osalus ja kaasamine koolis. 2014. Kokkuvõtte uuringust. Tallinn. https://www.eetika.ee/sites/default/files/www_ut/laste_ja_noorte_osalus_ja_kaasamine_koolis_0.pdf, (02.05.2020).

Laste osaluse toetamine ja kaasamine otsustusprotsessidesse. 2017. Kokkuvõtte kordusküsitlustest. MTÜ Lastekaitse Liit. <http://www.lastekaitseliit.ee/wp-content/uploads/2015/10/Laste-osalus-ja-kaasamine-otsustusprotsessidesse.pdf>, (02.05.2020).

Noorsootöö seadus. RT I, 04.07.2017, 39. <https://www.riigiteataja.ee/akt/129062014043?leiaKehtiv>, (03.03.2020).

Noortekeskused. *s.a.* Järva valla veebileht. <https://jarvavald.kovtp.ee/noorteklubid-noorsootoo>, (07.05.2020).

Noortevaldkonna arengukava 2014-2020. *s.a.* Haridus- ja Teadusministeerium. https://www.hm.ee/sites/default/files/noortevaldkonna_arengukava_2014-2020.pdf, (02.05.2020).

Organisatsioonist. 2020. Eesti Noorteühenduste Liit. https://enl.ee/enl/?fbclid=IwAR2nwgfrmYj7sNKDK08A_izRYp6p9_7xAygb455kZC7BkhA83pvgi65Sys0, (20.05.2020).

Osaluskogud. 2020. Eesti Noorteühenduste Liit. <https://enl.ee/noorte-osalus/osaluskogud/>, (10.05.2020).

Revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life. 2015. <https://rm.coe.int/168071b4d6>, (26.04.2020).

Shier, H. (2001). Pathways to Participation: Opening, Opportunities and Obligations. Children & Society.

https://www.researchgate.net/profile/Harry_Shier/publication/233551300_Pathways_to_participation_Openings_opportunities_and_obligations/links/5aaa30d10f7e9b88266fceed/Pathways-to-participation-Openings-opportunities-and-obligations.pdf?origin=publication_detail,
(07.05.2020).

Valge, M., ja Reitav, U. 2017. Noorte kaasamine ja osalus. Käsiraamat noortele, noortekogule, noortevolikogule, ametnikule, noorsootöötajale, maakonna ja kohaliku omavalitsuse juhile. Tallinn: Eesti Noorteühenduste Liit.

https://enl.ee/wp-content/uploads/2017/08/NKde_kasiraamat_.pdf, (19.04.2020).

Viisimaa, H. 2018. *Noorte osaluskogu – võimalus oma häält kuuldavaks teha*. Noor Tegija. <http://www.noortegija.ee/noorte-osaluskogu-voimalus-oma-haalt-kuuldavaks-teha/>,
(19.04.2020).

LISAD

Lisa 1 Kandideerimisavaldus Järva valla noortevolikogusse

Mina, ... soovin kandideerida Järva valla noortevolikogu valimistel.

Kandidaadi lühitutvustus:

Kes sa oled ja millega tegeled? Kirjelda, miks soovid kandideerida noortevolikogusse või mida uut soovid pakkuda Järva valla noortele? Kas on olnud varasemaid kogemusi erinevate noorteühendustega (kui on, siis missugused)? Kirjelda enda meeskonnatöö kogemust, nt osalemine ürituste korraldamisel. Millisesse valdkonda oleksid valmis vabatahtlikuna panustama, miks? /Palun kustutada suunavad küsimused pärast küsimustele vastamist./

Kandidaadi ankeet

Nimi:

Elukoht:

Sünniaeg*:

Vanus:

Kool, klass või

töökoht:

E-mail*:

Telefoninumber*:

*Kandideerimisavalduste avaldamisel välja sisu eemaldatakse.

.....

Kuupäev

.....

Allkiri

Lisa 2 Valimisedel

JÄRVA VALLA

NOORTEVOLIKOGU

VALIMISED

2020

HÄÄLETAN
KANDIDAADI

NUMBER

POOLT

JÄRVA VALLA

NOORTEVOLIKOGU

VALIMISED

2020

HÄÄLETAN
KANDIDAADI

NUMBER

POOLT

Lisa 3 Kohtumine Eesti Noorteühenduste Liidu esindajaga, teemal “Järva valla noortevolikogu asutamine”

Lisa 4 Järva valla noorte aktiivgrupi tegevuskava

TEGEVUSKAVA 2019

MÄRTS 2019

- 5. märts - Üldkoosolek
- 19. märts - Üldkoosolek Koerus
- 30. märts - Üldkoosolek Koerus

APRILL 2019

- 3. aprill - Üldkoosolek 18.00, esinejad üritustele
- 3. aprill - Juhtkonna valimine
- Põhimääruse tegemine juhtkonna poolt
- Kohtumine Paide Linna Noortevolikoguga
- 27. - 28. aprill - ENLi kevadseminar

MAI 2019

- Oma sarkide tegemine (100€)
- Oma noortevolikogu logo loomine (100€)
- Üldkoosolek
- 18. mai - Noortepäev Amblas (aitame Noortevolikoguga kaasa ürituse läbiviimisel)

JUULI 2019

- 24. - 26. juuli - suvekool
- Logo

AUGUST 2019

- Üldkoosolek
- 10. august - Järva Valla Suurperedepäev

SEPTEMBER 2019

- Üldkoosolek
- Koosolek vallavanemaga

18. Sept. Järva Valla mõttetalgud (400€)

OKTOOBER 2019

Üldkoosolek

NOVEMBER 2019

Üldkoosolek

DETSEMBER 2019

Üldkoosolek

Tublide noorte tunnustamine (400€)

Ühisüritus Järva Valla noorteaktiivile

Lisa 5 Aruanne ENL 2019 aasta lõpus "Noortele välikino korraldamine"

Finantsaruande vorm				
Arve kuupäev	Arve esitaja (teenusepakkuja nimi)	Arve number	Kulutuse sisu	Kulutuse summa
31.08.2019	Filmitalgufilm OÜ	arve nr 550	Järva valla noorte korraldatud välikino. Filmi "Staatuse uuendamine". Filmi laenutus.	96
06.09.2019	Atriplex OÜ	arve nr: MA1900101	Välikino: Heli- ja videotehniline teenus	180
13.08.2019	Paide Selver	kviitung: 58003/1590355	Välikinos osalejatele Popcorn	10,62
13.08.2019	Järva Tarbijate Ühistu	Arve 5/51	Välikinos osalejatele Popcorn	21,45
16.08.2019	Omniva pakiautomaat	arve nr: 2019005563	Filmi tagasi saatmise postikulu	3,84
14.08.2019	Järva TÜ Koeru Konsum	arve: 1/294	Kommikarbid abistajatele	9,16
14.08.2019	Järva TÜ Koeru Konsum	arve: 2/185	Popcornide topside materjal (noored ise valmistasid)	3,2
13.08.2019	Järva TÜ Koeru Konsum	arve: 1/408	Maitsevee valmistamiseks vajalikud vahendid, lisaks veel popcornide topside materjal	6,44
				330,71

Lisa 6 Aruanne ENL 2020 aasta algus “Noorte osaluskohvik 05.02.2020”

Finantsaruande vorm				
Arve kuupäev	Arve esitaja (teenusepakkuja nimi)	Arve number	Kulutuse sisu	Kulutuse summa
14.02.2020	Koorejaam OÜ	39	Toitlustus Järva valla osaluskohvikus 05.02.2020	354
05.02.2020	Osaühing Niinsalu	20014	Noorte transport osaluskohvikusse (Albu, Ambla, Aravete, Järva-Jaani noored)	166,8
23.01.2020	Logotrade OÜ	200060	Reveal märkmepaberitega komplekt, Transporditeenus (Meened osalejatele)	67,8
05.02.2020	Järva tarbijate Ühistu Aravete A&O		Arve nr: 1/13. Lilled	29,5
05.02.2020	Järva TÜ Koeru Konsum	1/147	Patareid, kinkekott ja kommid meediaringi noortele, kes kajastasid ja jäädvustasid üritust	10
06.02.2020	Circle K Mäo teenindusjaam	Arve 1985	Bensiin (Väike-Maarja noortevolikogu noorte transport)	14,46

Finantsaruande vorm				
Arve kuupäev	Arve esitaja (teenusepakkuja nimi)	Arve number	Kulutuse sisu	Kulutuse summa
				642,56

Lisa 7 Esimene kohtumine Järva valla noorte aktiivgrupiga

**Järva valla noortevolikogu kohtub jälle
30. märtsil kell 10, ikka Koerus.**

Lisa 8 Järva valla noorte aktiivgrupi esimene kohtumine

Protokoll

Järva valla noorte aktiivgrupi kohtumine

30.03.2019

Järvamaa, Koeru

JÄRVA VALLA AKTIIVGRUPI ÜLDKOOSOLEK

Protokoll nr. 1

algus: 9.53 lõpp: 12.00

Toimumise koht: Järvamaa, Järva vald, Koeru Keskkool

Osalesid: Hedi Aimsalu, Eliise Joost, Ketrin Päri, Gerly Rännik, Marlen Kaik, Grete Roos, Romi Tammeleht, Annabel Härm, Heneriin Hindreko, Triin Konrad

Puudusid: Aravete noored, Koigi noored

Protokollis: Hedi Aimsalu

Päevakava:

1. Aktiivgrupi tegevuse alustamine
2. Tegevuskava koostamine
  - 2.1. Iga poole aasta tagant võiks kohtuda vallavanemaga.
  - 2.2. Esimehe ja aseesimehe valimine.
  - 2.3. Kohtumine Järvamaa noortevolikogu esinaisega.
3. Üritused
  - 3.1. Noortepäev Amblas, 18. mail
  - 3.2. Võiks teha suvel Järva valla noortele noortepäeva laadse ürituse, kunagi sai seda tehtud, aga hetkel on see ära vajunud. Kuluks läheb umbes 500 eurot.
  - 3.3. Võiks teha ürituse, kus saaksid liikmed omavahel tutvavaks
    - Võimalikult palju kanaleid kasutada, et info üritustest leviks.
    - Igal korral teeme koosoleku erinevas kohas, et noored saaksid ülejäänud vallaga tutvuda
  - 3.4. Koolide vaheline tantsuvõistlus, teha oma koolis eelvoor, et jõuda edasi Järva valla tantsuvõistlusele.
  - 3.5 Kahe aasta pärast saaks kutsuda kokku iga erakonna poliitikud ja lasta neil noortele oma ideid tutvustada.
  - 3.6. Tublide noorte tunnustamine detsembris.
4. Koosolekud on vähemalt kord kuus.
5. Facebooki grupi kasutamine ja Messengeri grupp, et info võimalikult kiirest liiguks.
6. Inimestele sobivate rollide jagamine.

7. Järgmine koosolek: 3. aprill, kell 18.00, Imaveres
8. Otsida aktiivgruppi ka mõned noormehed, et ka nende arvamust kuulda.
9. ühised särgid või dressikad

Lisa 9 Järva valla noortevolikogu põhimäärus

MÄÄRUS

Järva valla noortevolikogu põhimäärus

Müüsleri

28. november 2019 nr 17

Määrus kehtestatakse noorsootöö seaduse § 9 lõigete 2 ja 3 alusel.

§ 1. Üldsätted

- (1) Noortevolikogu on Järva Vallavolikogu (edaspidi *volikogu*) juures tegutsev Järva valla noortest koosnev nõuandva õigusega esinduskogu, mis esindab Järva valla noorte huve.
- (2) Noortevolikogu tegevus rajaneb demokraatia põhimõtetel, liikmete omaalgatusel ja ühistegevusel. Noortevolikogu põhitegevus on kaasata noori aktiivselt osalema ühiskondliku elu korraldamises.
- (3) Noortevolikogu ettepanekud on volikogule ja Järva Vallavalitsusele kui täitevorganile (edaspidi *vallavalitsus*) soovitusliku iseloomuga.
- (4) Volikogu ja vallavalitsus konsulteerivad noortevolikoguga valla noorsootöö kavandamisel, teostamisel ja hindamisel.
- (5) Noortevolikogu valimise ja tegutsemise alused sätestatakse käesoleva põhimäärusega.
- (6) Noortevolikogu juhindub oma tegevuses riigi ja Järva valla õigusaktidest ning käesolevast põhimäärusest.

§ 2. Eesmärk ja põhitegevus

- (1) Noortevolikogu eesmärkideks on esindada noorte huve, rääkida kaasa valla noorsootöö korralduslikes küsimustes, tutvustada noortele demokraatia põhimõtteid, julgustada noorte kodanikualgatust ning kaasata noori valla elu korraldamist puudutavatesse otsustusprotsessidesse.
- (2) Eesmärkide täitmiseks noortevolikogu:
  - 1) arutab noori puudutavaid küsimusi, mis kuuluvad valla pädevusse ning teeb volikogule ja vallavalitsusele noorte huvidest ja vajadusest lähtuvaid ettepanekuid;
  - 2) tutvustab ja edendab noorte hulgas demokraatia põhimõtteid;
  - 3) teeb koostööd volikogu, vallavalitsuse ja teiste noortevolikogudega;
  - 4) esindab Järva valla noori maakondliku, riikliku või rahvusvahelise tasandi noorteüritustel.

§ 3. Õigused ja kohustused

(1) Noortevolikogul on õigus:

- 1) arutada Järva valla noori puudutavaid küsimusi ning teha ettepanekuid volikogule ja vallavalitsusele;
- 2) esitada ettepanekuid volikogu vastavale komisjonile volikogu menetluses olevate noorte huve puudutavate õigusaktide eelnõude kohta ning osaleda ettepanekute arutelul;
- 3) algatada noorteprojekte.

(2) Noortevolikogul on kohustus:

- 1) arvestada Järva valla noorte ettepanekuid;
- 2) toetada ja aidata kaasa valla noorsootöö arendamisele;
- 3) teha koostööd valla koolide õpilasesindustega ning noortekeskustega;
- 4) olla informatsiooni vahendajaks volikogu ja vallavalitsuse ning noorte vahel;
- 5) esitada kord aastas volikogu istungil ülevaade oma tegevusest;
- 6) järgida ja olla valla noortele eeskujuks tervislike eluviiside, eetiliste tõekspidamiste ning käitumisega.

§ 4. Noortevolikogu liikmete ja asendusliikmete arv

(1) Noortevolikogus on kuni 15 liiget, kes on valitud Järva vallas elavate ja õppivate noorte hulgast.

(2) Igal liikmel on üks asendusliige.

§ 5. Hääletamis- ja kandideerimisõigus

(1) Hääletamisõigus on Järva valla 12–26-aastaselt noorel, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on Järva vald või kes õpib Järva valla koolis.

(2) Noortevolikogusse võib kandideerida iga 12-26-aastane noor, kelle elukoht rahvastikuregistri andmetel on Järva vald või kes õpib Järva valla koolis.

§ 6. Noortevolikogu liikme ja asendusliikme valimine

(1) Noortevolikogu liikmed ja asendusliikmed valitakse kolmeks aastaks.

(2) Noortevolikogu liikmete ja asendusliikmete valimised korraldavad asutusesiseselt Albu Põhikool, Aravete Keskkool, Ambla-Aravete Kool, Imavere Põhikool, Järva-Jaani Gümnaasium, Koeru Keskkool, Koigi Kool, Peetri Kool (edaspidi *koolid*), Albu

Noortekeskus, Aravete Noortekeskus, Ambla Noortekeskus, Järva-Jaani Avatud Noortekeskus, Koigi Noortekeskus, Imavere Valla Avatud Noortekeskus ja Koeru Noortemaja (edaspidi *noortekeskused*).

- (3) Iga kool ja noortekeskus valib noortevolikogusse ühe liikme ja ühe asendusliikme.
- (4) Koolides korraldab ja viib noortevolikogu liikme ja asendusliikme valimised läbi õpilasesindus, kes avalikustab valimiste korraldamise asutuse veebilehel ja muul infokandjal.
- (5) Noortekeskustes korraldab ja viib noortevolikogu liikme ja asendusliikme valimised läbi asutuse juht, noortekeskuse juhendaja või noorsootöötaja, kes avalikustab valimiste korraldamise asutuse veebilehel ja muul infokandjal.
- (6) Valimised on salajased. Noortevolikogu liikmeks valituks osutub enim hääli saanud kandidaat. Pingereas teiseks jäänud kandidaat on noortevolikogu liikme asendusliige. Valimistulemused teeb kindlaks valimiste korraldaja, kes esitab tulemused Järva Vallavalitsuse noorsootöö spetsialistile (edaspidi *ametnik*). Ametnik koostab saadud andmete põhjal vallavalitsuse korralduse eelnõu ja esitab selle kinnitamiseks vallavalitsuse istungile.
- (7) Vallavalitsus kinnitab korraldusega noortevolikogu liikmed ja asendusliikmed.
- (8) Noortevolikogu liikmed ja asendusliikmed avalikustatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud asutuste veebilehtedel, Järva valla veebilehel (edaspidi *veebileht*) ja valla äpis.

§ 7. Juhtimine

- (1) Noortevolikogu esindab ja selle tööd korraldavad esimees ja aseesimees.
- (2) Noortevolikogu võib esimehe või aseesimehe vabastada enne tähtaega mõjuval põhjusel, kui selle poolt hääletab 2/3 noortevolikogu liikmetest.
- (3) Esimees:
  - 1) korraldab noortevolikogu tööd, kutsub kokku ja juhatab noortevolikogu istungeid ning korraldab nende ettevalmistamist;
  - 2) kirjutab alla noortevolikogu poolt vastu võetud otsustele ja teistele noortevolikogu dokumentidele;
  - 3) esitab noortevolikogu otsused ettepanekuna volikogule ja vallavalitsusele;
  - 4) täidab teisi talle noortevolikogu põhimääruse ja töökorraga pandud ülesandeid.

§ 8. Töökorraldus

- (1) Noortevolikogu töövormiks on istung, mis toimub vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord kvartalis. Istungi võib läbi viia sidevahendite kaudu (elektrooniliselt).
- (2) Uue koosseisu esimese istungi kutsub kokku ja seda juhatab kuni noortevolikogu esimehe valimiseni ametnik. Noortevolikogu aseesimehe valimised viib läbi noortevolikogu esimees. Esimees ja aseesimees valitakse poolthälte enamusega.
- (3) Noortevolikogu istungi kutsub kokku ja seda juhatab noortevolikogu esimees, tema puudumisel aseesimees.
- (4) Noortevolikogu istungid on avalikud. Teade istungi toimumise aja ja koha kohta avaldatakse noortevolikogu sotsiaalmeedia kontol, veebilehel ja valla äpis.
- (5) Istungi võib vajadusel kokku kutsuda 2/3 noortevolikogu liikmete ettepanekul.
- (6) Noortevolikogu istung on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa üle poole koosseisust. Noortevolikogu võtab otsuseid vastu lihthälteenamusega.
- (7) Kui noortevolikogu liige ei saa istungist osa võtta, siis on õigus teda istungil asendada asendusliikmel.
- (8) Noortevolikogu istungid protokollitakse, protokollid avaldatakse veebilehel. Noortevolikogu dokumendid registreeritakse ametiasutuse Järva Vallavalitsus dokumendiregistris.
- (9) Noortevolikogu võib moodustada töö paremaks korraldamiseks töögrupe, kuhu võib kaasata noori väljastpoolt noortevolikogu.
- (10) Noortevolikogu esitab volikogu istungil vähemalt üks kord aastas oma tegevusest ülevaate.

§ 9. Noortevolikogu vahendid

- (1) Noortevolikogu eelarve kujuneb valla eraldatud vahenditest.
- (2) Noortevolikogu võib oma tegevuste elluviimiseks taotleda finantsilist või materiaalist sponsorst erinevatelt füüsilistelt ning juriidilistelt isikutelt ning korraldada tuluüritusi.
- (3) Noortevolikogu eelarve käsutamine toimub noortevolikogu esimehe otsuse alusel, mis on kooskõlastatud eelnevalt vallavalitsusega.

§ 10. Liikme väljaarvamine ja asendamine

- (1) Liikme võib noortevolikogust välja arvata:

1) noortevolikogu koosseisu 2/3 häälteenamusega, kui liige ei täida põhimääruse kohaseid ülesandeid või kahjustab oma tegevusega noortevolikogu mainet;

2) kui liige mõjuva põhjusega ei ole osalenud kolmel järjestikusel istungil;

3) isikliku avalduse alusel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud juhtudel teeb noortevolikogu ettepaneku vallavalitsusele liikme väljaarvamise kohta.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 sätestatud juhul esitab liige avalduse noortevolikogu esimehele, kes edastab selle ametnikule.

(4) Noortevolikogu liikme väljaarvamisel astub noortevolikogu liikme asemele tema asendusliige.

(5) Vallavalitsus vormistab liikme väljaarvamise ja asendusliikme volituste algamise noortevolikogu liikmena korraldusega.

§ 11. Tegutsemisvõimetus

(1) Noortevolikogu on tegutsemisvõimetu, kui ta:

1) pole pidanud otsustusvõimelisi istungeid vähemalt neli korda aastas;

2) pole kolmel korral kalendriaasta jooksul andnud volikogule või vallavalitsusele tähtaegselt kooskõlastust või arvamust talle kooskõlastamiseks või arvamuse andmiseks esitatud valla õigusakti eelnõu kohta;

3) ei esita kord aastas vallavolikogu istungil ülevaadet oma tegevusest.

(2) Kui noortevolikogu osutub tegutsemisvõimetuks, loetakse kõigi tema liikmete volitused ennetähtaegselt lõppenuks ning nende asemele astuvad asendusliikmed.

(3) Vallavalitsus vormistab noortevolikogu liikmete volituste lõppemise ja asendusliikmete volituste algamise korraldusega.

(4) Sellisel juhul kutsub noortevolikogu istungi kokku ja seda juhatab kuni noortevolikogu esimehe valimiseni ametnik.

§ 12. Põhimääruse vastuvõtmine ja muutmine

Noortevolikogu põhimääruse kinnitab, muudab ja tunnistab kehtetuks volikogu.

§ 13. Tegevuse lõpetamine

Noortevolikogu tegevuse lõpetab volikogu noortevolikogu ettepanekul või seaduses sätestatud alusel.

§ 14. Määruste kehtetuks tunnistamine

(1) Imavere Vallavolikogu 24.03.2011 määrus nr 3 „Imavere Noortevolikogu põhimäärus“ tunnistatakse kehtetuks.

(2) Koeru Vallavolikogu 30.10.2014 määrus nr 22 „Koeru valla noortevolikogu põhimäärus“ tunnistatakse kehtetuks.

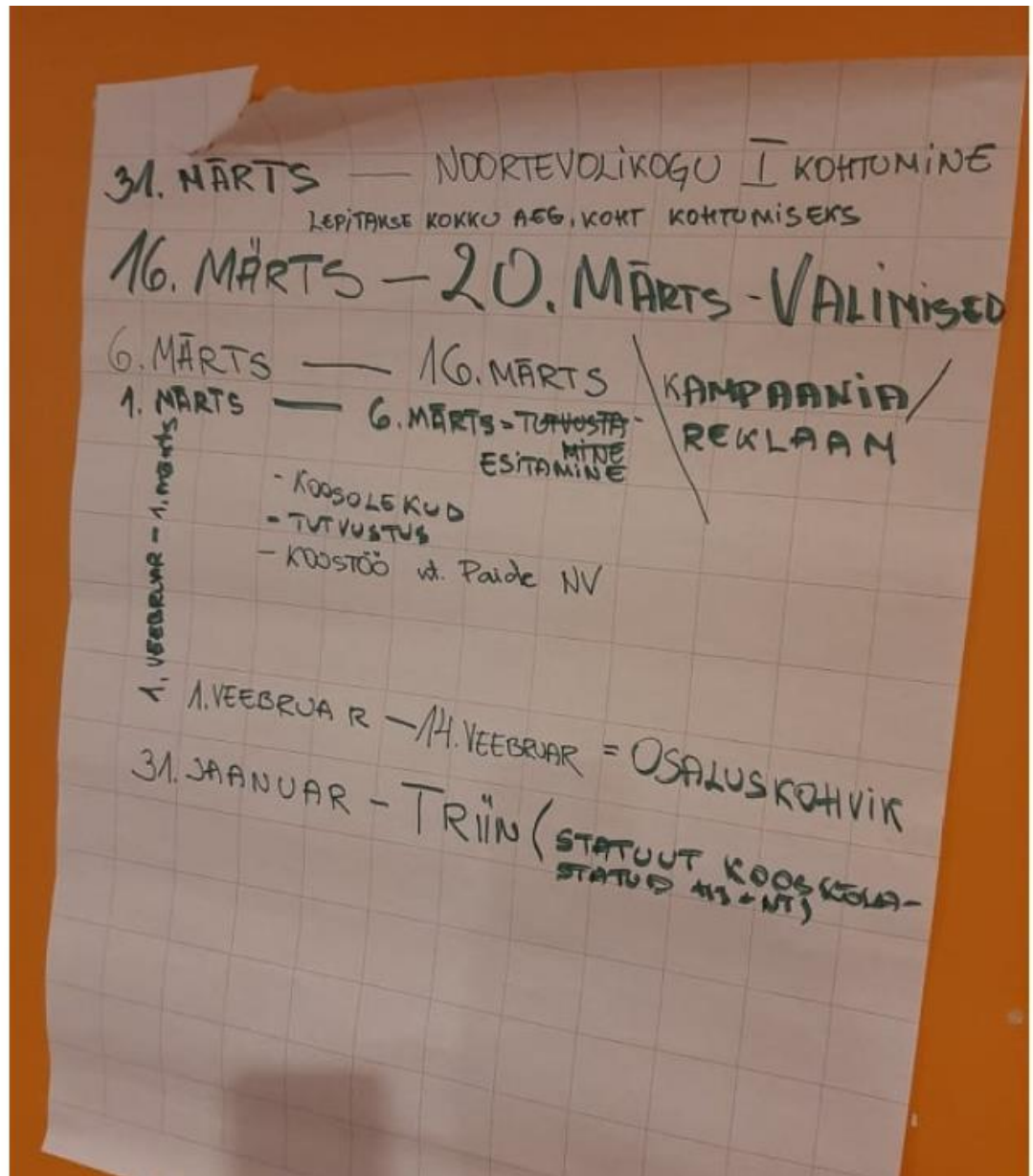
§ 15. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Jüri Ellram

Vallavolikogu esimees

Lisa 10 Järva valla huvijuhtide, noorsootöötajate ja õpilasesindusega noortevalikogu valimiste tegevuskava

Järva valla noortevalikogu moodustamise eeltööd perioodil jaanuar 2020 – märts 2020

6. jaanuar – esimene noortevalikogu teemaline kohtumine Imaveres.

Osalejad: õpilasesinduste noored, aktiivgrupi noored, noorsootöötajad ja huvijuhid

6. jaanuar - 21. jaanuar - üldine teavitustöö noorte keskustes, koolis. Osaluskohtvikusse registreerimine.

22. jaanuar - osaluskohvikus osalevate noorte arv Triinule. (Igast piirkonnast võiks olla vähemalt 4 noort)
31. jaanuar -noortevolikogu valimisstatuut. (Triin teeb)
5. veebruar, algusega 13:00- Noorte osaluskohvik, Koeru kultuurimajas.
1. märts- 6.märts -noortevolikokku kandideerimine.
- 8.märts- 15.märts kampaania/reklaam
- 16.märts – 20.märts – VALIMISED
31. märts – on selgunud noortevolikogu koosseis ja toimub esimene noortevolikogu istung.

Lisa 11 Järva valla noortevolikogu valimised

Noortevolikogu valimine

1. Hääletuse korraldajad on koolis õpilasesindus ja noortekeskuses asutuse juht. Hääletuse korraldaja võib moodustada valimiskomisjoni.
2. Kandidaatide esitamine asutustes toimub perioodil **01.-06.03.2020**.
3. Kandidaatide nimekiri on asutusepõhine, s.t iga asutus selgitab valimistulemuse oma asutuse kandidaatide hulgast.
4. Kandidaadid teevad reklaami **11.-15.03.2020**.
5. Hääletuse periood on **16.-18.03.2020**. Hääletamine lõppeb **18.03.2020** kell **16.00**.
6. Hääletuse korraldaja edastab hääletustulemused **19.03.2020** hiljemalt kella **16.00ks** ametnikule.
7. Igas asutuses annab kandidaat ennast üles ja kandidaadi poolt saab hääletada selles asutuses õppija (kool) või tegutseja (noortekeskus), kus kandidaat üles seati. Hääletaja saab ühe kandidaadi poolt anda ühe hääle.

Nt kui Järva-Jaanis elav õppur käib Koeru Keskkoolis, siis valib ta koolis esindaja noortevolikogusse. Kui ta pärast kooli käib Järva-Jaanis noortekeskuses, siis valib ta noortekeskuses esitatud kandidaatide seast Järva-Jaanis.

- Hääletajate nimekirjad kujunevad hääletamise käigus, nimekirja kantakse need, kes hääletamisel osalevad (nimedega hääletamisnimekirju enne hääletamise läbiviimist ei koostata).
- Ühe piirkonna noored võivad hääletada kõikide nende piirkonna asutustes üles seatud kandidaatide poolt, s.t kui piirkonnas on kool ja noortekeskus, siis võib selle piirkonna noor anda hääle ühe kooli ja ühe noortekeskuse kandidaadi poolt.
- Valmissedeli näidise saadame.
- Salajased valimised tagab iga hääletamise korraldaja ise.

- Hääletuskastid organiseerib iga hääletamise korraldaja ise (kaste võib küsida valla teeninduskeskustest).
- Hääletamissedelile kirjutab hääletaja kandidaadi nimekirjas nime ees oleva numbri. Sedeli näidise lisame.

Lisa 12 Järva valla noorte osaluskohviku korraldus

Kuupäev: 05.02.2020

Aeg: 13-16.15

Koht: Koeru Kultuurimaja

PÄEVAKAVA

12.50-13.00 Kogunemine

13.00-13.10 Sissejuhatus-Grete Roos

13.10-13.20 Tervituskõne- Järva vallavanem

13.20-13.30 Noorte gruppideks jagamine- läbi viib Triin Konrad

13.30-13.50 Teemalaud 1. Roger Tigar- Eesti Noorteühenduste Liit

5 minutit pausi

13.55-14.15 Teemalaud 2. 1) Jüri Ellram-Järva valla volikogu esimees

2) Rait Pihelgas-Järva valla vallavanem

14.15-14.35 Snäkk (*salat/croissandid/kook/maitsevesi/kohv/puuviljad*)

14.35-14.55 Teemalaud 3. Carolyn Mets- Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus

5 minutit pausi

14.55-15.15 Teemalaud 4. Väike-Maarja noortevolikogu noored

5 minutit pausi

15.20-15.45 Tagasiside- Elen Pent

15.45-15.55 Külaliste tänamine- Grete Roos, abistab Triin Konrad

16.15 Bussidele minek- noorsootöötajad vastutavad enda noorte eest, et nad jõuaks bussile.

Osaluskohvikuga seotud tööülesanded ja vastutusosalad

* Grete tervitab kõiki kohale tulnud inimesi (Järva valla noored, Rait Pihelgas- Järva vallavanem, Jüri Ellram-Järva valla volikogu esimeest, Roger Tigar- Eesti Noorteühenduste Liidust, Carolyn Mets- Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendusest, Väike-Maarja noortevolikogu noored ja Järva valla noorsootöötajaid). Lisaks räägib Grete lühidalt päevakavast ja annab sõna üle Rait Pihelgasele.

* Noored jagatakse nelja gruppi, ühe laua juures on üks grupp 20 minutit. Grupid liiguvad ringiratast. 1. grupp läheb kohe teemalaud number 1 juurde ja grupp kaks teemalaud 2-he juurde jne.

*Samal ajal kui mina noori jagama hakkan gruppidesse, suunab Grete esinejad nende laudadesse valmis.

* Kui noored on gruppidesse jagatud, siis suunan ma nad ise nende esimestesse laudadesse ja seal hakkab ringiratast edasi liikuma iga 20 minuti tagant.

* 4 noorsootöötajat jälgivad aega ja lepivad kokku omavahel, kes millise teemalaua eest vastutab. Noorsootöötaja ülesanne on minna 5 minutit enne 20 minuti täitumist ütlema, et „5 minutit on veel aega jäänud lõpetamiseks“ ja kui 5 minutit on lõppenud, siis läheb ütleb noorsootöötaja, et „aeg on läbi, palun liikuda järgmise teemalaua juurde...(nt grupp nr 1 teemalaua juurde nr 2 ...jne)“.

Kuna neli teemalauda ja neli noorsootöötajat abis, siis kohapeal on võimalik kokku leppida, kes esimese teemalaua alustamisest märku annab nii noortele kui esinejatele ja uue ringi ajal saab juba järgmine noorsootöötaja öelda: „et nüüd on aeg alustada teemalaud nr 2“ vms. Seega üks noorsootöötajatest ütleb, millal teemalaud algab ja oma vastutusel oleva laua juures noorsootöötaja annab märku kui on 5 minutit lõpuni jäänud ning kui aeg on läbi. Võib olla üks inimene, kes hõikab koguaeg alguse välja aga võib ka jagada omavahel.

Vastutusosalad:

Saali valmispanek: Triin Konrad ja Kirsika Ilmjärv

Taustamuusika mälupulgale: Elen Pent

Taustapilt saali: Triin Konrad

Päevajuhid: Grete Roos ja Triin Konrad

Tervituskõne: Rait Pihelgas

Noorte gruppideks jagamine ja iga grupi suunamine esimesse teemalauda: Triin Konrad
(vajan appi Martat ja Janikat)

Toitlustus (tellib ja organiseerib Triin Konrad): Merike Kont, abiks: Merle Trestip,
Gordon

4 Noorsootöötajat, kes jälgivad aega ja käivad oma vastutusel olevale lauale märku andmas: 1) Saima Kams, 2) Lea Traksi, 3) Heli Kark, 4) Karmen Kaljula

Fotod ja videod ehk meedia: Kirsika Ilmjärv

Noorte tagasiside: Elen Pent

Väike-Maarja noorte transport (edasi-tagasi): Janika Nukke

Külaliste tänamine ja meened: Triin Konrad

Bussid (korraldab Triin Konrad üle Järva valla): Kõik noorsootöötajad jälgivad, et nende noored oleks õigeks ajaks õiges kohas.

Busside info Koeru:

Start:

Albu Noortekeskuse eest, kell 12.00

Aravete keskkooli eest, kell 12.10

Ambla-Aravete Kooli eest, kell 12.20

Järva-Jaani Gümnaasiumi eest, kell 12.40

Koeru 12.55

Imavere Põhikooli eest, kell 12.00

Koigi Mõisa juurest, kell 12.30

Koerus 12.55 vms.

Lisa 13 Koeru Keskkooli meediaklubi noorte jäädvustused

Videod:

1. Järva valla noorte osaluskohvik 5.02.2020. Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus, Carolyn Mets.

<https://www.youtube.com/watch?v=IXP76Gnt9Ec&list=PLOmvjtKM4seUcn-FoMqfPvFrrTzzqmLy->

2. Järva valla noorte osaluskohvik 5.02.2020. Intervjuu vallavanem Rait Pihelgaga.

<https://www.youtube.com/watch?v=1QypawqKnM4&list=PLOmvjtKM4seUcn-FoMqfPvFrrTzzqmLy-&index=2>

3. Järva valla noorte osaluskohvik 5.02.2020. Intervjuu Roger Tibariga Eesti Noorteühenduste Liidust.

<https://www.youtube.com/watch?v=agO3E2XAPxA&list=PLOmvjtKM4seUcn-FoMqfPvFrrTzzqmLy-&index=3>

4. Järva valla noorte osaluskohvik 5.02.2020. Imavere Põhikooli õpilasesinduse president Lisete Palmi.

https://www.youtube.com/watch?v=GLI_F3alPHc&list=PLOmvjtKM4seUcn-FoMqfPvFrrTzzqmLy-&index=4

5. Järva valla noorte osaluskohvik 5.02.2020. Intervjuu Väike-Maarja Noortevolikogu liikmetega

https://www.youtube.com/watch?v=jA7_HCiSi6A&list=PLOmvjtKM4seUcn-FoMqfPvFrrTzzqmLy-&index=5

6. Järva valla noorte osaluskohvik 5.02.2020. Intervjuu Järva Vallavolikogu esimehe Jüri Ellramiga

<https://www.youtube.com/watch?v=EWicRTBmPgI&list=PLOmvjtKM4seUcn-FoMqfPvFrrTzzqmLy-&index=6>

7. Järva valla noorte osaluskohviku lõpetamine

<https://www.youtube.com/watch?v=S7eXk0jIgjU&list=PLOmvjtKM4seUcn-FoMqfPvFrrTzzqmLy-&index=7>

Pildid:

Rohkem pilte Koeru Keskkooli Facebooki lehel:

https://www.facebook.com/pg/koerukeskkool/photos/?tab=album&album_id=2963923646984323&ref=page_internal

SUMMARY

ESTABLISHMENT OF JÄRVA MUNICIPALITY YOUTH COUNCIL 2019-2020

In this dissertation, I reflect the establishment of the Järva municipality youth council, which is of unanimity, its necessity and goals. I describe the preparations and activities related to the establishment of the youth council. Preparatory activities began in February 2019. The whole process would have been completed by the middle of April this year if the Järva Parish Government had approved the first composition of the Järva Parish Youth Council. The establishment of the Järva municipality youth council began with a meeting with an ENL representative, after which a youth active group was established. I co-operated with the youth workers and hobby leaders of the municipality, and the young people of the student councils were also involved. The statutes of the Järva rural municipality youth council were approved by the rural municipality council. Then I started organizing a youth participation café in Järva municipality, and after that we started organizing elections. But before we could start holding the elections, In March 16, 2020 the special situation in Estonia was announced, in order to prevent the spread of the corona virus, restrictions were imposed on the performance of activities in public space. Within the team, disagreements arose with the organization of e-elections, so it was not implemented and the election process did not reach the final stage.

The experience of founding the youth council of Järva municipality has been informative, instructive and has given me a lot of new knowledge and skills. In the course of this process, I have been able to apply the knowledge and skills acquired at the Viljandi Academy of Culture, which contribute to the development of the field of youth work. Thanks to my studies, I have been able to explain the importance of involving young people to the local government and the youth of Järva municipality. In addition, I can plan my time and activities and select the necessary from unnecessary. At the end of the crisis, I feel more confident and ready to complete the work I have started, having an even better overview today of the importance of youth involvement and its necessity.

LIHTLITSENTS

Mina, Triin Konrad (24.11.1987)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

JÄRVA VALLA NOORTEVOLIKOGU ASUTAMINE 2019-2020

mille juhendaja on kogukonnatöö assistent, MA Lii Araste

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis 20.05.2020